

Di fosu biifi Paulosu manda da dee biibima u Kolenti

Wan wöutu a fesi.

Wë un haika, dee sëmbë. Di sëmbë de kai Paulosu bi dë wan u dee tjabukama u Masa Jesosi de kai apösutu. Gadu kai ën ko buta sō. Hën seei bi tja di Buka u Masa Jesosi ko da dee sëmbë u di köndë de kai Kolenti, nöö hën so u de piki di Buka tei Masa Jesosi ko Gadu u de.

Nöö di soni mbei Paulosu sikifi di biifi aki. Dee biibima u Kolenti fosu bi sikifi biifi manda hakisi ën wanlō soni unfa u de musu libi a di biibi, nöö hën a toona sikifi di biifi aki manda piki de.

Nöö a mbei di biifi aki tu, fu di a jei taa de an ta libi bunu a di biibi kumafa a bi lei de. A ta bai de be de bia ko ta libi kumafa a sa bunu da Masa Gadu. Dee soni dë abi di biifi.

A di pisi aki Paulosu ta da

dee sëmbë odi.

¹ Dee sëmbë o, mi Paulosu, ta mbei di pampia aki e. „Nöö kumafa un sabi kaa,„ mi da di sëmbë Masa Gadu bi kai ku ën seei kë faa ko dë wan u dee tjabukama u Jesosi Keesitu de kai apösutu. Nöö fa mi ta mbei di pampia aki, nöö mi ku wan sëmbë fuu de kai Sositeni,

² sō u ta sikifi ën ta manda odi da un dee biibima u Masa Jesosi dee dë a di köndë de kai Kolenti. U ta mandëën da un dee sëmbë dee Masa Gadu bi kai fuun ko dë sëmbë fëen a wan apaiti fasi, fu di unu ku Masa Jesosi ko dë di wan. Nöö u ta mandëën tu

da hii dee oto sëmbë a dee kamiankamian, dee ta kai Jesosi Keesitu në ta begi ën. Hën da Masa fuu ku de tuu.

³ U ta manda odi da unu taa Masa Gadu ku Masa Jesosi Keesitu tuu musu dë ku unu ku de bunuhati. De musu da unu böö.

A di pisi aki Paulosu ta da

Masa Gadu tangi.

⁴ Dee sëmbë o, hiniwanten mi ta da di Gadu u mi ku unu tuu, tangi fuunu hedi e, fu dee soni dee a du da unu ku ën bunuhati, fu di un ko nama ku Jesosi Keesitu.

⁵ Biga wë a mbei un ko abi hii soni fa u dë aki a hii fasi. A mbei un ko abi fusutan ku bumbuu pakisei fuun sa sabi di Buka u Gadu. Nöö söseei a mbei un ko sa' fa u fan fuun kondëën tu.

⁶ Biga wë dee soni u Jesosi, Keesitu dee u bi konda da unu, de mbei lutu a unu hati te de dë u si a unu libi seei.

⁷ Fëën mbei fa un ta luku u Masa Jesosi Keesitu faa toona ko a goonliba aki, nöö na wan soni makei unu möön a di së u dee köni dee di Akaa u Gadu ta da dee sëmbë fëën e.

⁸ Nöö mi sabi taa Masa Gadu o hoi unu tu tee go dou a di kaba juu, fu te u Masa Jesosi Keesitu toona ko a goonliba nöö woon sa dë gbelingbelin söndö föutu.

⁹ Nöö u sabi taa a o du ën sö tuu, biga di Gadu fuu dë, un sa futoou ën. Nöö hën wë bi kai unu fuunu ku ën Mii Masa Jesosi Keesitu musu libi suti makandi.

Aki Paulosu ta fan ku dee sëmbë u de musu disa di fia libi u de.

¹⁰ Wë nöö un dee sëmbë u mi dë, fa mi gafa unu dë seei, ma mi kë toona bai unu a wan soni. Mi tei di në u Masa Jesosi Keesitu ta begi unu baa, taa be un disa di fia un ta fia ku unu seei naandë, ku di paati un ta paati ku unu na unu. Un musu dë makandi ku wan pakisei e, ku wan hati.

¹¹ Biga wë wanlö sëmbë dee ta dë a di wosu u di womi de kai Kolu mbei mi ko sabi taa fia fasi dë a unu mindi.

¹² Mi jei taa so fuunu ta taki taa: “Fa u ta waka a Masa Jesosi baka aki, nöö mii ta tei di lei u Paulosu.” Otowan taa: “Mii ta tei di lei u Apolo.” Di otowan taa: “Mii ta tei di lei u Kefasi.” [Hën seei da Petuisi.] So sëmbë taa: “U ta waka a [Masa Jesosi] Keesitu wanwan baka.”

¹³ Wë nöö mi hakisi unu, unfa wë? Fa un dë a peipei sëmbë baka dë, [Jesosi] Keesitu paati a pisipisi nö? Naa mi, Paulosu, de bi kii a lakpa fuunu hedi nö? Fa un bi tei dopu dë, nöö a di në u Paulosu un bi tei ën nö?

¹⁴ Wë mi da Gadu tangi seei fu di ma bi dopu na wan sëmbë a unu mindi e, boiti Keesipusi ku Gajusi,

¹⁵ fu na wan sëmbë sa taki taa mi dopu sëmbë a mi në [fu de konda taa de da bakama u mi].

¹⁶ Oooo, aai, mi bi dopu Sitefanasi tuu, ku dee sëmbë fëen wosu dendu. Ma ma si kuma mi dopu oto sëmbë naandë möönsö.

¹⁷ Biga wë [Jesosi] Keesitu an bi manda mi [a di fosu kamian] u mi dopu sëmbë e, ma fu mi konda di Bunu Buka fëen, be sëmbë jei. Nöö söseei tu an manda mi u mi kondëen ku gaan köni u libisëmbë. Biga an musu dë taa di suti u di fan u mi hën ta hai sëmbë tja ko a di biibi. Biga ee mi ta kondëen sö,

nöö di buka u di dödë u Masa Jesosi a di lakpa pau o lasi ën kaakiti.

Aki Paulosu ta taki u di kõni u Masa Gadu ku di kaakiti fëen.

¹⁸ Dee sëmbë o, di Buka u di fa Masa Jesosi dödë a di lakpa pau, a dë seei wan gaan sösö soni da dee sëmbë dee o kaba a sösö a didibi faja e. Ma fu wi dee sëmbë dee Gadu puu a dee hogi du fuu basu, te u jei ën nöö u ta si fa Gadu abi kaakiti tjika.

¹⁹ A dë leti kumafa de bi sikifi ën buta a di Buku u Gadu taa:

Masa Gadu o mbei di kõni u dee kõnima bia ko sösö soni.

Söseei a o mbei di fusutan u dee sabisonima ko poipoi soni.

²⁰ Wë biga fa u dë aki, unsë dee kõnima dë? Unsë dee leima ku dee hulusonima u di goonliba aki dë? De an dë wan wojo soni möön e. Biga Gadu buta di kõni ku di lei u libisëmbë tuu ko sösö soni kaa.

²¹ Fa a kõni tjika dë, nöö hën wë i si a seeka di soni buta sö taa dee sëmbë u goonliba aki ku hii di kõni di de kõni ku hii di lei de lei dë seei, de an o ko sabi ën möönsö. Ma ku di sösö fan fuu dee tjabukama fëen nöö dee sëmbë dee ta biibi ën sa kumutu a dee hogi du u de basu.

²² Fa u dë aki, dee Dju kë si foombo wooko u Gadu bifö de o biibi. Nöö dee Giiki sëmbë ta suku gaan kõni a libisëmbë fasi bifö de, de o biibi.

²³ Ma u, u ta konda u „Jesosi„ Keesitu kodo, di de bi peka a lakpa pau kii. Nöö di Buka u di dödë u Masa Jesosi aki, nöö hën ta toobi dee Dju sëmbë te de an kë jei ën seei. A dë wan sösö fan tu da dee oto köndë sëmbë, ma töku u ta kondëen nöömö.

²⁴ Ma dee sēmbē dee Gadu kai u de ko nēen, ee Dju, ee oto kōndē sēmbē, te u ta konda di Buka da de nō nēen de ta si fa Gadu taanga tjika e, ku fa a kōni tjika.

²⁵ Biga di soni Gadu du, di libisēmbē kai sōsō soni dē, kōni dē nēen mōön leki hii di kōni di libisēmbē abi. Sōseei di suwaki fēen di de ta si a di dēdē u Masa Jesosi dē, a abi kaakiti mōön hii kaakiti u libisēmbē.

²⁶ Biga wē un luku a unu seei, dee sēmbē. A di ten di Masa Gadu bi kai unu, nōö di mōön gaan sē fuunu an bi dē lelei sēmbē a goonliba fasi e. Wan bi abi taki a kōndē. Wan bi dē hei sēmbē.

²⁷ Ma dee sēmbē dee goonliba sēmbē ta si taa de an sabi soni, nōö de Gadu ta tei fu da dee sabisonima u goonliba aki sen. Sōseei a ta tei dee suwakisuwaki sēmbē faa mbei dee taanga sēmbē kisi sen.

²⁸ A ta tei dee lagilagi sēmbē dee an bi dē wan wojo soni a goonliba aki, dee sōsō wan, buta ko hei, fu goonliba sēmbē sa si taa dee soni mbei de bi ta gafa sēmbē an dē wan wojo soni.

²⁹ Nōö di soni mbei a du sō, fu na wan libisēmbē musu njan buka a Gadu fesi e.

³⁰ Biga Gadu wanwan mbei u ko feni di libi a „Jesosi„ Keesitu.

Nōö Masa Jesosi wē mbei u ko sabi fa Masa Gadu kōni tjika e. Sō seei a mbei u ko dē a Gadu wojo sōndō föutu. A puu u a hii dee sitaafu dee u bi hai tja ko a u liba fu di u bi booko Gadu wēti, nōö fa u dē aki a ta puu hogi a u fuu sa ko dē limbolimbo. „Hii dee soni dē tuu u feni a Masa Jesosi e, dee sēmbē.“

³¹ Fēen mbei de sikifi en a di Buku taa:

Ee wan sëmbë kē njan buka,
nöö be a njan buka a dee soni Masa bi du dëen.

2

*Aki Paulosu ta konda da de taa
ku di kaakiti u di Akaa u Gadu
a ta fan ku sëmbë.*

¹ Wë, dee sëmbë, fa i si mi bi ko a unu naandë fu mi konda di woto u Gadu da unu, nöö ma bi ko kuma wan sëmbë di sabi soni tumisi e. Söseei ma bi ta fan ku unu kuma wan sëmbë di sabi u fan poi tu. Nönö.

² Biga fa mi bi dë a unu mindi dë, nöö mi buta miseei taa ma o konda oto soni möönsö möön leki di fa Masa Jesosi Keesitu bi dëdë a di lakpa pau.

³ Nöö mi bi ko a unu ku saka fasi ku fëëë, ku panta a hati seei. «Biga ma bi sabi ee mi sa du di wooko bunu.»

⁴ Nöö a di fa mi bi ta konda di buka da unu dë, nöö ma bi ta mbei kijoo fa, ta tei dee köni di libisëmbë abi u wini unu hati e. Ma mi bi kē u di kaakiti u di Akaa u Masa Jesosi hën musu tja unu ko a biibi,

⁵ fu di biibi fuunu an musu hëngi a libisëmbë köni ma faa musu hëngi a di taanga u Gadu.

*Aki Paulosu ta konda da de taa
di Akaa u Gadu wanwan tö
sa lei sëmbë soni fu Gadu.*

⁶ Ma nöö hii fa ma ko a unu kuma wan könima seei, ma töku dee soni u ta taki aki, de ta lei u fa Gadu abi köni tjika. Nöö wa ta taki de da hii sëmbë, ma u ta taki de da dee sëmbë dee ko taanga kaa a di

biibi. Nöo di köni u ta taki aki an dë di köni u dee hedima u di goonliba aki e, dee o go kaba a sösö. Nönö.

⁷ Ma u ta lei sëmbë di köni u Gadu. Nöo di köni dë, hën Masa Gadu bi abi nëen pakisei gaanduwe faa heepi u fuu ko feni dee gaan bunu fëen. Bifö a mbei goonliba seei, nöo a bi sabi fa a o heepi u kaa, ma a fesi a bi dë wan tjubitjubi soni.

⁸ Nöo na wan u dee hedima u di goonliba aki bi sabi di lö köni dë e. Biga ee de bi sabi ën, nöo de an bi o peka di gaan nëbai Masa u mundu a di lakpa pau kii.

⁹ A dë leti kumafa de bi sikifi ën a di Buku u Gadu taa:

Di soni na wan sëmbë wojo bi si,

di soni na wan sëmbë jesi bi jei,

ku di soni di na wan sëmbë bi mëni nëen hati wan daka taa a sa feni ën möönsö,

nöo hën wë Gadu bi seeka buta a wan së kaa faa da dee sëmbë dee lobi ën.

¹⁰ Nöo sö di Buku taki, nöo sö a dë tuu. Ma uu ko sabi dee soni, biga di Akaa u Masa Gadu di a manda ko da u aki, hën ta lei u de.

Fa di Akaa u Gadu sai dë, dee sëmbë, hën ta öndösuku hii soni, te dou ku dee tjubitjubi soni dee dë a Gadu hati.

¹¹ Biga wë ambë sabi dee soni dee dë a wan sëmbë hati ee na di sëmbë dë seei? Söseei tu, ambë sa sabi dee soni dee dë a Gadu hati, boiti di Akaa fëen seei?

¹² Nöo di Akaa dë, hën Gadu manda ko buta a u hati, nöo hën ta lei u dee bunu Gadu da u ku ën bunuhati. Na ku wan libisëmbë akaa u ko sabi de e.

¹³ Nöo dee soni di Akaa u Gadu ta lei u aki, nöo dee soni dë seei u ta tei ta lei sëmbë. Nöo wa ta lei sëmbë a di fa libisëmbë ta lei sëmbë ku de köni e, ma kumafa di Akaa ta manda u fuu kondëën, nöo sö u ta kondëën.

¹⁴ Nöo ee wan sëmbë i dë nöo ja abi di Akaa u Gadu, nöo ja o piki dee soni di Akaa ta taki e. De tuu o dë kuma wan sösö soni da i, fu di ja o fusutan de. Biga fa dee soni u Gadu sai dë, di Akaa u Masa Gadu nöo sa lei i de.

¹⁵ Ee wan sëmbë i dë nöo i abi di Akaa aki a i hati, nöo i sa sabi u öndösuku hii soni. „Biga hën ta wooko a i liba.” Ma dee sëmbë dee na abi di Akaa, de an o sa fusutan di libi fi dë.

¹⁶ A dë leti kumafa di Buku taki:
Ambë seei da di sëmbë di sa sabi andi dë a Gadu
hati
faa musu lei ën soni?
Ma u, fu di u abi di wan seei hati kuma di u „Jesosi”
Keesitu, „nöo u sa sabi soni fëën”.

3

Aki Paulosu ta konda da de taa hii dee wookoma u Masa Gadu

dë a di wan kodo wooko.

¹ Dee sëmbë o, di un bi ko a di biibi njunjun, ma bi sa fan ku unu kuma sëmbë di sabi u libi a di Akaa u Masa Gadu leiki e. Ma mi bi musu lei unu kuma sëmbë di ta libi a deseeri kë, kuma piki mii.

² Biga wë ku bobiwata nöo mi bi ta kiija unu, na ku taangataanga njanjan.

Ma nöo te tide un dë a di wan seei fasi dë eti, wan göö kumutu dë möönsö. Ee fuu taki, nöo dee fukëfukë pisi u di lei u Masa nöo mi sa tei ta konda da unu eti. Ma sa go a dee degidegi pisi u di lei,

³ fu di un ta libi kumafa dee libisëmbë u di goonliba aki ta libi eti. Biga wë ee un sai dë ta djalusu ta buja ta paati ku unu na unu, nöö nëën da unu ku dee sëmbë u di goonliba aki dë di wan fa nö?

⁴ Biga so fuunu ta taki: “Mi o tei di lei u Paulosu,” otowan ta taki: “Mi o tei di u Apolo,” nöö nëën da un ta libi kuma dee sëmbë u di goonliba aki dee na sabi Gadu nö?

⁵ Wë nöö fa un ta fia di fia dë, ambë un sabi da Apolo? Ambë un sabi da Paulosu? U tuu dë futuboi u Masa Gadu nöö. U tuu tja unu ko biibi nëën, fuun ta waka nëën baka. Biga hën da di wooko Masa da u.

⁶ Mi paandi di goon, biga mi fosu bi tja di buka ko konda da unu dë. Nöö hën a baka u di dë hën Apolo ko munjan di goon, biga a ko lei unu soni möön fini. Ma Gadu hën mbei di buka göö a unu hati.

⁷ Nöö fëën mbei na wan sëmbë hei möön di otowan, na di sëmbë di paandi, na di sëmbë di munjan di goon. Ma Gadu wanwan, biga hën ta mbei soni ta göö nëën.

⁸ Nöö di sëmbë di paandi ku di sëmbë di ta munjan di goon, a di wan wooko nöö de dë e. Nöö hiniwan o kisi ën paima kumafa a bi wooko.

⁹ Biga fa u dë aki, Gadu buta u tuu fuu ta heepi ën a di wooko. U ku ën ta wooko makandi. Nöö fa u ta taki soni u di goon aki, nöö unu wë da di goon, ma Gadu hën abi ën e.

Aki Paulosu ta taki taa dee wookoma u Gadu musu mëni u de du di wooko fëën bunu.

„Wë nöö söseei fa un ko dë sëmbë u Gadu makandi dë, nöö un dë kuma wan wosu fëen tu, di a ta mbei.“

¹⁰ Nöö di wosu dë, Masa Gadu da mi wan wooko nëen ku ën bunuhati, hën a lei mi tu unfa mi musu seti ën. Nöö hën mi seti di goonsei te mi kaba kuma wan sëmbë di sabi di wooko. Nöö fa u dë aki, nöö dee otowan fuu ta ko ta mbei a di goonsei dë liba. Nöö a bunu, ma hiniwan sëmbë di o ko mbei dë, a musu saandi a ta mbei buta dë.

¹¹ Biga wë na wan sëmbë sa buta wan oto goonsei möön leki di Gadu buta kaa e.

Biga fa i si di wosu seti dë, dee sëmbë, nöö a Jesosi Keesitu liba wë a seti.

¹² Nöö ee wan sëmbë joo tja soni go mbei a di goonsei dë liba, nöö i sa tja sëmëni pei soni. I sa tja goutu, i sa tja soofu, i sa tja djamati sitonu, i sa tja pau. Ma i sa tja ahun ku dëedëe uwii tu. „Biga sëmëni sootu pei fasi i sa wooko di wooko u Gadu, bambuu fasi ku poipoi fasi.“

¹³ Ma a di Gaan Kuutu Daka te Masa Jesosi ko, nöö hiniwan sëmbë wooko o ko a limbo. Biga dee soni dë tuu o pasa a wan faja, nöö di faja hën o mbei sëmbë si ee andi i bi tja ko buta dë.

¹⁴ Nöö ee di wooko fii pasa a di faja, nöö joo feni i paima.

¹⁵ Ma ee wan sëmbë wooko tjuma, nöö a lasi ën paima ku hii di möiti di a bi mbei tuu. Nöö hënseei o kumutu, ma ku sösö maun tjololoo. A fika piki hënseei bi o tjuma tu.

¹⁶ Nöö dee sëmbë, fa i si un dë sëmbë u Masa Gadu makandi dë, nöö unu wë da di Wosu u Masa Gadu kaa e, ka di Akaa fëen ta libi.

17 Ɓnöö fa un ta buja ta paati ku unu seepi dē, ee wan sēmbē kaba di Wosu u Masa Gadu a sösö, Masa Gadu o kaba i seei a sösö tu e. Biga di wosu u Masa Gadu dē wan apaiti soni limbolimbo, Ɓnöö dee lö soni dē an musu ta pasa nëēn dendu.

Aki Paulosu ta lei de taa

de an musu libi ku di kōni

u dee sēmbē u di goonliba aki.

18 Dee sēmbē o, na be na wan fuunu ganjēēn seepi e. Ee wan sēmbē dē a unu mindi naandē ta pēē i seei kōnima a di goonliba aki, nōö a möön bētē i disa di kōni dē, nōö i tei di lei u Gadu fii toon donma a di goonliba aki.

19 Biga wē di kōni u di goonliba aki dē wan sösö soni a Gadu wojo.

Ja sabi fa a sikifi a Gadu Buku ö? A taa:

Di kōni u dee kōnima dē seepi Gadu o tei kisi de.

20 Söseēi a taki möön taa:

Masa Gadu sabi di pakisei u dee kōnima taa a dē wan gaan sösö soni.

21-22 Fēēn mbei na wan libisēmbē musu tei wan libisēmbē nē ta njan buka taa oto hei möön oto. Biga wē dee sēmbē tuu dē fu heepi unu. Paulosu ku Apolo ku Petuisi, u tuu Gadu manda da unu e. Söseēi tu, hii dee soni u di goonliba aki tuu dē fuunu. Ee i dē ku libi, ee i dēdē seei, hii soni u di ten u dē aki, ku hii dee soni sa ko a bakaten, dee soni naandē tuu dē fuunu Ɓfuun feni bunu a de e.

23 Biga unu da sēmbē u ƁMasa Jesosi, Keesitu, nōö Masa Jesosi dē u Gadu.

4

Aki Paulosu ta konda da de kumafa a dë tjabukama tjika.

¹ Wë nöö dee sëmbë, hiniwan sëmbë musu ta luku u dee tjabukama kuma futuboi u „Jesosi„ Keesitu nöö. Un musu ta luku u kuma sëmbë Masa Gadu futoou fuu ta konda dee soni fëen dee bi dë a tjubi.

² Wë nöö di soni sëmbë ta luku a wan basi, nöö hën da ee a ta du di wooko kumafa hën masa kë.

³ Nöö fa mi ta wooko aki, ee un sai dë ta kuutu mi seei ma a' toobi. Söseei ma a' toobi tu ee hiniwan oto sëmbë ta kuutu mi, tee kisi miseei.

⁴ Ma fa mi fan dë seei, ma hati u mi an ta kuutu mi taa ma ta wooko bunu e. Ma di dë an kë taki taa mi dë söndö föutu. Masa Jesosi hën nöö da di Sëmbë di sa kuutu mi.

⁵ Fëen mbei wan musu kuutu sëmbë a fesi e, biga te Masa Jesosi ko kaa, nöö hën o tja hii soni ko a limbo. Dee soni bi dë tjubitjubi a sëmbë hati tuu a o puu tja ko a döö, nöö hiniwan sëmbë o feni ën gafa kumafa a fiti.

⁶ Dee sëmbë o, fa mi ta sikifi soni da unu ta kai mi ku Apolo në a dendu aki, nöö mi ta du ën fuun sa lei soni e. Biga mi kë lei unu taa wan musu tei oto wëti möön leki dee wëti Gadu da u fuu ta wegî sëmbë ta luku. Wan musu buta wan sëmbë hei möön oto ta njan buka dëen.

⁷ Biga wë ambë da i di köni di i abi? Na Gadu ta da u hii soni nö? Wë ee Gadu hën da i ën, nöö unfa i sa njan buka fëen?

⁸ Ma nöö unu, un ta mëni taa soni an makei unu möön. Un sabi hii soni kaa. Un abi hii soni kaa tu „dee Gadu abi faa da dee sëmbë fëen„. A buta unu

könu fuun ta tii hii mundu söndö u dee tjabukama. Sö un ta mēni.

Aai, mi bi sa kë un ko dē könu tuu o, dee sēmbē, biga ee un bi dou dē nöö u ku unu tuu bi o dē könu makandi.

⁹ Ma fa mi ta wegi di soni ta luku aki, nöö a djei da mi taa Gadu tei u dee tjabukama fēēn de ta kai apösutu aki buta a di möön hogi kamian. U dē kuma sēmbē di lanti kuutu buta u de tja go kii a ganda mindi ta mbei fa, fu hii libisēmbē te dou ku dee basia u Gadu Köndē tuu, sai dē ta luku.

¹⁰ U ko dē kuma lauma u „Jesosi„ Keesitu hedi. Ma unu, un dē könima. Un sabi hii soni fu di unu ku „Jesosi„ Keesitu ko di wan kaa. Wa abi taki, ma unu dē takima. Unu de ta gafa, ma wi de ta kosi.

¹¹ Fa u dē aki, u ta dēdē ku hangi ku dēēwata. Wa a' koosu u bisi. De ta foo u ku böö. Wa abi na wan kamian u tan seei.

¹² U ta dēdē ku wooko. U sösö tee te sēmbē ta kosi u, wa ta kosi de baka, u ta toona ta begi da de. Te de ta sitaafu u ta du hogihogi ku u, nöö u ta tjēēn.

¹³ Söseei te de ta lēgēdē da u ta mindi soni ta poi u nē, töku u ta fan ku de suti. Boo taa u ko dē a sēmbē wojo kuma wan feki futu koosu, kuma wan sundju a sitaati u de ba tja go tuwē a matu. Sö u dē da de e.

¹⁴ Fa mi ta sikifi dee soni da unu aki, dee sēmbē, nöö ma ta sikifi de u da unu sen e, ma mi ta bai unu a soni nöö, kuma unu da miii u mi di mi lobi.

¹⁵ Biga aluwasi un abi teni dusu sēmbē ta kiija unu da „Jesosi„ Keesitu seei, ma wan kodo tata nöö un abi. Fa mi fosu bi tja di Buka u Masa Jesosi ko konda da unu ala, nöö hēn mbei un ko dē kuma miii u mi.

16 Nöo mi ta begi unu baa taa be un suku fuun musu ko djeesi mi e.

17 Nöo hën mbei mi ta manda Timoteo ko da unu ala. Hën da wan lobi womi mii u mi di Masa Gadu da mi, nöo mi sabi taa a o du leti kumafa Gadu taki. Fa a o ko a unu dë, nöo a o toona mëni unu u di fa mi bi ta konda da unu u Jesosi Keesitu, kumafa a kë fu un musu libi. Leti kumafa mi ta kondëen a oto kamian a dee keikikeiki, nöo sö nöo a o kondëen da unu.

18 Wë a dë sö tuu taa sëmbë sai dë ta mëni taa ma o ko a unu ala möön, hën mbei de ta njan buka ku di gaan fasi u de.

19 Ma mi o ko e. Mi o ko hesihesi seei, ee Masa kë. Nöo te mi ko, nöo mi o si ee di kaakiti u dee gaan fasi sëmbë naandë dë a buka wanwan, naa a dë a dee du u de tu.

20 Biga wë ka Gadu dë Tiima, nöo kaakiti an dë a fan a buka nöo a kaba e, ma a o dë u si a di fa i ta libi ku di kaakiti feën.

21 Söö. Wë dee sëmbë, mi fan ku unu kaa e. Nöo andi un kë? Mi musu ko a unu ku gandji, ku wipi nö? Naa mi ko a wan saapi fasi, ku lobi? A fika da unu.

5

Aki Paulosu ta konda da de taa de musu kuutu di soni u di sëmbë di bi tei ën tata mujëë.

1 Söö. Wë nöo mi jei taa wan taki dë a unu mindi naandë di nama a manu ku mujëë soni. Nöo di lö libi dë, dee sëmbë dee an ta biibi seei ta si ën u gaan hogi soni te de an ta libi sö. De taa wan womi dë a unu mindi dë tei ën tata mujëë.

² Ma töku ku dee lö libi dë seei un sai dë ku gaan fasi eti. Un bi musu kisi sen ta tjali, te un jaka di sëmbë di du di hogi dë puu a unu mindi gaanduwe.

³ Fa mi dë aki, dee sëmbë, ma dë a unu mindi ma töku di akaa u mi dë a unu ala. Nöö mi saandi mi o du ku di sëmbë dë kaa.

⁴ Nöö mi taki e, un musu kai wan kuutu makandi a di në u Masa Jesosi Keesitu. Nöö di akaa u mi o sai dë tu, nöö Masa Jesosi o mbei a pasa leti kumafa un kuutu buta dë.

⁵ Nöö un tei di sëmbë dë nöö un tuwëen disa da di didibi be a du ku ën te di hogi a du dë kaba nëen hati, fu di akaa fëen an musu go kaba a sösö a di daka Masa Jesosi o ko.

⁶ Nöö hii fa di soni naandë dë gaan sen soni seei, ma töku un sai dë ta njan buka ta mbei taa un bumbuu poi. Nöö an bunu e. Wan sabi taa wan pikii sooda ta paaja nango a wan hii gaan paabi boon nö?.

⁷⁻⁸ Hën mbei dee Dju sëmbë ta puu sooda a de wosu fu de sa njan di Pasika Daka limbolimbo. Biga a di daka dë Gadu bi puu de a di saafu libi de bi dë a Egepiti köndë. Nöö de bi kii wan sikafu mii fu de sa kumutu a di awoo libi naandë basu. Nöö di sikafu mii de kii dë, hën kë taki u Keesitu e, dee sëmbë, di dëdë da u fuu sa kumutu a di awoo libi fuu.

Fëen mbei un musu puu hogi a unu mindi fuun sa dë limbolimbo a Gadu wojo e. Biga sö a buta da unu kaa. Un boo disa di awoo libi, fuu sa libi di njunjun libi Masa Jesosi tja ko da u, söndö ganjan, söndö hogihati.

⁹ Nöö mi bi sikifi wan pampia da unu kaa taa wan musu hulu dee sëmbë dee ta libi fanafiti libi

a di sê u manu ku mujëë soni.

¹⁰ Ma fa mi bi taki dë, na dee sëmbë an ta biibi a Gadu mi bi taki e. Biga dee lö sëmbë dë, u tuu sabi taa de ta libi dee lö libi dë kaa, de a' langahati, de dë fufuuma, de ta njan sëmbë möni, de ta waka a oto gadu baka. Nöö na de mi bi taki fu wan musu hulu. Biga ee de mi bi taki nöö hën da un musu kumutu a di goonliba aki. „Biga a dee sëmbë dë mindi u dë kaa.”

¹¹ Ma dëë sëmbë mi bi sikifi taa wan musu hulu, nöö de da dee sëmbë ta kai de seepi biibima, ma de ta libi fanafiti a di sê u manu ku mujëë soni, ee nasö de a' langahati, ee nasö de ta waka a oto gadu baka, ee nasö de ta kosi sëmbë a baka, ee nasö de dë bebema, ee nasö de ta fufuu. Sö wan sëmbë wan musu njan ku ën seei.

¹² Wë biga un bisi mi abi ku dee sëmbë dee dë a döösë ala u mi musu kuutu de a dee soni dë? Nönö, ma dee sëmbë dee dë a di keiki, de u abi pasi u kuutu.

¹³ Dee sëmbë dee dë a döösë ala, Masa Gadu hën o kuutu de. Ma unu musu kuutu di sëmbë di du di hogi dë, puu a unu mindi e, „kumafa Gadu Buku taki.”

6

Aki Paulosu ta bai de a di fa

de ta tja kuutu u de go

a dee sëmbë an ta biibi Gadu.

¹ Nöö dee sëmbë, wan oto soni fuunu dë möön, a bigi da mi te na soni. Hën da di fa un a' hati nango suku leti a dee kuutama u köndë dee na a' bisi ku Gadu, u de kuutu dee toobi un abi ku unu

na unu. Na a dee biibima kuma unu un nango. Nöö anbunu e!

² Wan sabi taa a bakaten u dee biibima o kuutu hii goonliba nö? Wë ee un sabi sö kaa, nöö faandi mbei wan sa kuutu dee pikipiki toobi a unu mindi dë?

³ Wan sabi tu taa dee basia u Masa Gadu Köndë seei u dee biibima o kuutu a bakaten nö? Wë nöö unfa a waka wan sa kuutu dee soni u di goonliba u dë aki?

⁴ Fëën mbei te un abi wan toobi di nama a dee soni u di goonliba aki, nöö un sa kai ee dee möön lagi biibima seei ko, fu de kuutu dee soni dë da unu.

⁵ Fa mi ta fan aki, nöö mi ta fan u sen musu kisi unu e, dee sëmbë. Biga fa un ta tja dee toobi fuunu nango a dee kuutama u köndë dë, nöö a djei sëmbë an dë a unu mindi möönsö di abi fusutan tjika faa kuutu dee toobi un abi ku unu na unu.

⁶ Ma wan biibima ta tei oto biibima tja go buta seei a kuutu a dee sëmbë dee na ta biibi fesi. A bigi da mi e, baa.

⁷ Ma di soni dë seei dë wan gaan lasi soni e, dee sëmbë, taa un ta kisi sö wan gaan toobi ku unu seei tee un musu go a kuutu. Andi mbei wan sa disa unu seei be otowan nöö ta du hogihogi ku unu? A bi sa möön bunu un tai hati be sëmbë ganjan unu nöö.

⁸ Ma ka fuun tai hati, nöö hën un sai dë ta du hogihogi ku otowan ta ganjan de. Te dou ku biibima seei un ta du sö.

⁹ Dee sëmbë, wan sabi taa ee wan sëmbë ta libi fanafiti a Masa Gadu wojo, nöö an o sa dë a dendu te Gadu o ko Tiima ku telu nö? Wan mbei sëmbë ganjan unu e. Dee sëmbë dee ta libi fanafiti a di së

u manu ku mujëë soni, dee sëmbë dee ta waka a oto gadu baka, dee womi dee ta tei oto sëmbë mujëë, dee mujëë dee ta tei oto sëmbë manu, dee womi dee ta tei oto womi kuma mujëë, dee mujëë dee ta tei oto mujëë kuma manu u de, dee sëmbë dee ta du dee gaan sen soni dë, nöö na wan u de lö sëmbë dë o dou ka Gadu dë Könu.

¹⁰ Söseei tu dee fufuuma, dee langahatima, dee dööngöma, dee sëmbë dee ta waka ta kosi otowan, dee sëmbë dee ta ganjan sëmbë ta njan, na wan u dee lö sëmbë dë o dou tu.

¹¹ Nöö sö so fuunu bi dë a fesi tu e. Ma fa u dë aki, di Akaa u Masa Gadu wasi unu ko limbo buta a wan së kaa da Gadu. Un ko dë seei söndö föutu a Gadu wojo fu di Masa Jesosi Keesitu dëdë da unu.

Aki Paulosu ta konda da de

u de musu libi ku di sinkii u de

faa musu tja nëbai ko da Gadu.

¹² Dee sëmbë o, fa u ko a Masa Jesosi aki, a kandë wan sëmbë o taa: “Ma dë a dee fesiten wëti basu möön e, nöö mi sa du hii soni kumafa mi kë.”

Wë fa i taki dë, sö a dë tuu, ma na hii soni sa tja heepi ko da sëmbë e. Mi sa a’ pasi u du hii soni tuu, ma na wan soni musu kisi mi buta nëën basu kuma hën da mi masa.

¹³ Dee sëmbë ta du hogi a di së u manu ku mujëë soni, nöö de sai dë ta koti wan nöngö ta taki taa: “Njanjan dë u bëë, bëë dë u njanjan.” Wë nöö sö a dë tuu. Gadu mbei bëë fii njan njanjan buta. Ma di bëë dë ku di njanjan tuu, Gadu o kaba ku de wan daka. Ma te woo taki a di së u manu ku mujëë soni, di dë dë oto soni. Biga Masa Gadu an mbei di sinkii fii fii libi ku ën fanafiti a di së u manu ku mujëë e.

Ma hën abi di sinkii fii, nöö a mbei ën fii musu dini ën ku ën.

¹⁴ Nöö ₁di sinkii fii an o kaba a sösö möönsö. Ma ₁leti kumafa Masa Gadu bi weki Masa Jesosi puu a dëdë ku ën kaakiti, nöö söseei a o weki dee dëdë sinkii fuu puu a dëdë tu, ku ën kaakiti.

¹⁵ Dee sëmbë o, wan sabi nö taa di sinkii fuu aki, a dë wan pisi u di sinkii u ₁Masa Jesosi ₁Keesitu. Wë ee a dë sö, nöö mi sa tei di sinkii u Masa Jesosi aki ta waka ku mötjö nö? Nönö, kwetikweti.

¹⁶ Wan sabi taa di sëmbë di ta waka ku mötjö mujëë hën ku ën ko dë wan sinkii nö? Biga di Buku taa: “Te wan womi ku wan mujëë tei deseeri kaa, nöö de tu sëmbë dë ko dë wan sinkii.”

¹⁷ Ma nöö di sëmbë di nama ku Masa, hën ku ën ko dë di wan na akaa fasi.

¹⁸ Söö. Wë dee sëmbë, di un jei sö kaa taa di fanafiti libi a di së u manu ku mujëë an bunu, nöö be un mbei möiti kumafa un sa mbei fu an musu kisi unu e. Biga wë hii dee oto hogi sëmbë ta du kaa, ₁de dë hogi a Gadu wojo tuu, ₁ma di hogi a di së u manu ku mujëë soni ta kisi i seei sinkii a wan hii oto fasi. Biga ku i sinkii i ta du di hogi dë.

¹⁹ Dee sëmbë o, wan sabi taa di sinkii fuunu dë wan wosu u di Akaa u Masa Gadu nö? Di Akaa fëën di i si a da unu dë, a unu hati wë a ta libi e. Nöö wan dë basi fuunu seei ₁möön, ₁

²⁰ biga Gadu bai unu dii ₁ku di buuu u Masa Jesosi ₁. Fëën mbei hii dee soni un ta du ku dee sinkii fuunu, de musu dë fu Masa Gadu sa feni gafa a de e.

7

Aki Paulosu ta konda da de unfa libi u manu ku

mujëe musu dë.

¹ Söö. Wë dee soni dee un bi sikifi da mi, awaa ufö mi o fan a de liba. Nöö mi taki e, ee wan womi dë nöö an kë tei mujëe, nöö antoobi. A bunu.

² Ma fu di wakawaka libi hedi, hën mbei mi o fan sô taa be hiniwan womi tei wan mujëe fëen seei vö. Söseei hiniwan mujëe musu abi wan manu fëen seei vö.

³ Nöö di womi musu du di soni di fiti dëen mujëe. An musu niingëen a ndeti. Söseei di mujëe musu du da di womi tu e.

⁴ Biga di mujëe sinkii an dë fëen wanwan möön e, ma a dë fëen manu tu. Söseei di womi sinkii an dë fëen wanwan möön, ma a dë fëen mujëe tu.

⁵ Nöö fëen mbei wan musu duumi paatipaati ku unu seei ta niinga unu seei, boiti ee un tuu fiti buka taa woon begi Masa Gadu u wan pisiten. Ma te un kaba u begi kaa, nöö un musu toona ko duumi makandi baka e, be di didibi an musu feni wan baaku faa tja unu go du hogi, fu di wan a' taanga fuun hoi unu seei.

⁶ Ma fa mi taki dë seei, an dë taa wan wëti mi buta e, dee sëmbë, ma sô misikuma a sa fiti.

⁷ Biga wë mi bi kë fu hii sëmbë musu dë kumafa mi dë aki söndö mujëe. Ma di Masa Gadu ta da hiniwan sëmbë hën apaiti taanga, wan sëmbë dë sô, di otowan dë sô, nöö hën mbei mi taki sô.

⁸ Nöö mi taki e, unu dee na tei manu nasö mujëe eti, ku un dee mujëe manu fuunu dëdë, mi taa a bunu fuun fika sô kumafa mi dë söndö mujëe aki.

⁹ Ma ee un si taa wan sa tan sô, nöö be un tei manu ku mujëe fuunu. Biga wë a sa möön bunu un tei manu ku mujëe tööu bifö di hangi u manu ku mujëe ko möön unu.

10 Ma un dee sēmbē dee tei manu ku mujēē kaa, nōō mi o da unu wan wēti awaa, nōō di wēti aki Masa Jesosi seei butēēn, taa dee mujēē an musu paati ku dee manu u de mōōnsō.

11 Ma ee de paati, nōō de musu fika a ganda nōōmō. De an musu go tei oto womi mōōn. Ma ee de kē tei manu nōō de musu go mindi ku di awoo manu u de. Sōseei a dē da dee womi tu. De an musu tuwē dee mujēē u de mōōnsō.

12 Wē nōō awaa ufō mi o taki soni u dee sēmbē a' manu ku mujēē kaa. Fa mi o fan aki, nōō na Masa hēn ta taki ēn e. Mi seei ta taki ēn. Nōō mi taki e, ee wan womi dē biibima nōō di mujēē fēēn an ta biibi, ma di mujēē tifiهدي faa tan ku di lō womi dē, nōō di womi an musu tuwē di mujēē.

13 Sōseei ee wan mujēē dē biibima ma hēn manu an ta biibi, ma di womi dē tifiهدي faa sa tan libi ku di mujēē, nōō di mujēē dē an musu tuwē di womi.

14 Un saandi mbei ö? Biga fu di di mujēē dē biibima, nōō Gadu ta luku di lō womi dē a wan apaiti fasi u di mujēē fēēn hedi. Sōseei tu, fu di di manu fēēn dē biibima, nōō Gadu ta luku di mujēē a wan apaiti fasi u di manu fēēn hedi. Biga ee an bi dē sō, nōō Gadu an bi o ta luku dee mii u de apaiti tu. Ma te i si Gadu ta luku dee gaan sēmbē apaiti nōō hēn da a ta luku dee mii apaiti tu.

15 Ma ee di sēmbē di na ta biibi kē paati ku di biibima faa go fēēn, nōō be a go e. Nōō ee sō a waka, nōō antoobi. Di womi ee nasō di mujēē di ta biibi an musu fika kuma a dē taitai a duwengi. Biga wē Gadu bi kai u fuu musu dē fifii ku hii sēmbē.

16 Unfa wan mujēē sa sabi ee a sa mbei di manu

fëen ko a biibi, ee an o ko? Söseei unfa wan womi sa sabi ee a sa mbei di mujëe fëen ko a biibi, ee an o ko? „Be i disëen da Gadu nöö.“

Aki Paulosu taki da de taa be de an suku u tooka di fa de dë.

¹⁷ Wë nöö dee sëmbë, fa i si i bi dë di Gadu kai i fii ko nëen, nöö sö i musu dë e. Nöö ka i si Masa buta i, nöö i tan dë e. Sö mi ta fan ku hii sëmbë a dee oto keiki tu.

¹⁸ Ee wan womi bi a' di koti u dee Isaëli sëmbë nëen sinkii kaa bifö Masa Gadu kai ën, be an suku faa puu ën. Ee wan womi an bi kisi di maaka u Isaëli dë eti, be an go suku di lö koti naandë buta nëen sinkii e.

¹⁹ Biga wë ee i koti, ee ja koti, di soni dë an dë wan wojo soni fa u dë aki möön. Na dee soni dë Gadu ta suku a u. Ma dee wëti u Gadu fuu hoi, nöö de wë da dee gaan soni fa u dë aki.

²⁰ Fëen mbei hiniwan sëmbë musu dë fa a bi dë a di ten di Gadu bi kai ën.

²¹ Ee wan sëmbë i bi dë saafu di Gadu kai i, nöö na be di soni hati i te i hopo ta suku fii kumutu nëen. Ma an dë taa ee i ko feni pasi fii kumutu nöö ja musu kumutu e. I sa kumutu fii ku piizii. „Ma ee i tan dë tu an hogi.“

²² Biga wë wan saafuma di Gadu kai u ko nëen nöö a kumutu a saafu, a ko fii kaa. Söseei ee wan sëmbë an bi dë saafu nöö Gadu kai ën ko nëen, nöö a ko dë saafu e, u „Jesosi“ Keesitu,

²³ fu di a bai unu dii „ku ën buuu“. Fëen mbei wan musu buta unu seei da libisëmbë ta masa unu, tee un disa u piki Gadu buka ko ta piki libisëmbë buka a di soni u ta taki aki.

24 Nöo da sö a dë e, dee sëmbë. Leti fa i si i bi dë di ten Gadu kai i, nöo sö i musu dë ta dini ën.

Aki Paulosu ta fan ku dee sëmbë

an tei manu ku mujëë eti, ku

dee mujëë manu u de dëdë.

25 Wë nöo un dee mujëë mii dee an tei manu eti, ku dee womi mii an tei mujëë eti, nöo Masa an da mi buka a unu e. Ma kumafa a heepi mi tjika aki fu di a a' tjalihati u mi, nöo misikuma mi dë wan sëmbë un sa futoou te un sa tei lai a mi.

26 Wë nöo fëen mbei mi taki da unu taa misikuma a möön bunu fuun dë söndö manu söndö mujëë fu di fuka libiten di u dë aki hedi.

27 Ma nöo ee wan womi a' mujëë, nasö wan mujëë a' manu kaa, nöo de an musu paati. Ma ee wan womi an abi seei, nöo be an suku möönsö.

28 Ma nöo töku fa mi taki dë seei, ee i ko abi mujëë nöo na hogi i du e. Söseei ee wan mujëë mii ko a' manu, nöo na hogi a du tu. Ma dee womi a' mujëë ku dee mujëë abi manu, de abi sömëni fuka u de tjai a di ten u dë aki, nöo hën mbei mi bi kë heepi un otowan a di pisi dë.

29 Wë di soni mi kë taki, dee sëmbë, hën da di ten u dë aki a ko zuntu poi fu di goonliba kaba. Fëen mbei ja musu kai dee soni u di goonliba aki gaan soni te poi e. Biga ee wan womi abi mujëë, nöo na di mujëë dë wanwan nöo a musu ta mëni.

30 Söseei ee wan sëmbë abi fuka nëen hati te a ta këë, an musu ta kai di soni dë gaan soni te poi. Ee wan sëmbë ta wai ta piizii, nöo na di dë wanwan nöo a musu ta mëni.

Söseei tu ee wan sëmbë ta bai wan soni, nöo a musu sabi taa an o abi di soni dë fu nöömö.

³¹ Ee wan sēmbē i ta wooko ku dee soni u di goonliba aki, nōō ja musu da de pasi u de tai i, biga abiti möön nōō di goonliba aki o kaba e!

³² Ma nōō fa mi taki da unu dē, dee sēmbē, fu di ma kē un dē ku fuka a unu hati, hēn mbei mi taki sō e. Di womi di na abi mujēē nōō hēn ta a' bookohedi a dee soni u Masa wanwan, faa sa libi kumafa Masa kē.

³³ Ma dee womi dee abi mujēē, de a' bookohedi u dee soni u di goonliba aki, fu de sa libi kumafa de mujēē kē.

³⁴ Sō i ta si taa di bookohedi dē a tu sē.

Sōseei tu, dee mujēē dee abi manu ta a' bookohedi u dee soni u di goonliba aki, fu de sa libi kumafa de manu kē. Ma wan mujēē di na a' manu, a ta a' bookohedi u dee soni u Masa nōō, fa a sa ko libi ku ēn sinkii ku ēn akaa tuu apaiti da Masa Gadu.

³⁵ Nōō fa mi taki aki, mi taki ēn sō fu di mi si taa a sa heepi unu. Ma an dē taa tai mi kē tai unu e. Ma mi ta fan nōō kumafa mi si a fiti, be na wan soni musu ta hai unu baka fu wan sa dini Masa ku hii unu hati.

³⁶ Nōō ee wan womi bi ta kiija wan mujēē, nōō te di mujēē ko bigi tjika nōō hēn di womi ko fii taa ee an tei di mujēē fēen mujēē nōō an libi bunu ku ēn, nōō antoobi. Be a tei ēn fēen mujēē. An wogi.

³⁷ Ma ee di womi abi di fii nēen hati taa a taanga tjika faa sa hoi ēn seei sōndō mujēē, nōō a ta pakisei nēen hati taa an o tei di mujēē dē möön, nōō di dē bunu tu.

³⁸ Nōō a dē sō taki taa di sēmbē di tei, a du bunu, ma nōō di sēmbē di an tei, hēn du möön bunu.

³⁹ Ma nöö haika, te wan mujëe dë ku manu, nöö a dë a wëti basu taa an sa tei oto womi solanga di fosu manu fëen dë ku libi. Te di manu fëen dëdë kaa bifö a abi pasi fu tei oto manu. Ma di womi a o tei dë, a musu dë wan biibima tu.

⁴⁰ Ma u mi aki, nöö mi pakisei taa di mujëe sa dë möön bunu ee a fika söndö manu, nöö mi ta si taa di Akaa u Masa Gadu dë ku mi a dee soni mi ta taki aki.

8

Aki Paulosu ta taki u dee njanjan sëmbë ta tuwë da dee gadu u de.

¹ Söö. Wë nöö wë da u ko a soni u dee gwamba dee sëmbë ta tja go tuwë da dee gadu u de. Nöö un ta taki taa u tuu sabi soni u de kaa, taa dee pindigadu na soni u fëë, u sa njan di njanjan de ta tuwë da de. Awa, sö a dë tuu. Ma sabi ku sabi na di wan e. Biga i sa mbei taa i sabi soni tjika te i ko a' gaan fasi, ma lobi hën da di gaan soni biga hën ta tja heepi ko da sëmbë.

² Nöö ee wan sëmbë i mbei taa i sabi soni kaa, nöö hën da ja sabi soni kumafa a dë eti e.

³ Ma ee wan sëmbë i lobi Gadu, nöö di sëmbë dë Gadu ta sabi taa i dëen sëmbë.

⁴ Wë nöö ee fuu taki u dee soni de ta tuwë da dee gadu, wë u sabi taa dee lö gadu dë an dë wan wojo soni. Biga oto gadu an dë möön leki di wan kodo Gadu tö.

⁵ Aluwasi soni dë a goonliba aki te dou a liba ala tuu te a hia di de ta kai gadu ta begi,

⁶ ma töku u sabi taa wan kodo Gadu nöö dë. Hën da u Tata, nöö nëen hii soni kumutu ko. Fëen nöö u dë. Söseei wan kodo Masa tö nöö dë tu. Hën da

Masa Jesosi Keesitu. Hën mbei hii soni u mundu, nöö hënseei ta da u libi.

⁷ Ma töku fa i jei dë seei, ma na hii u dee biibima tuu sabi bunu eti taa dee oto gadu an dë gadu e. Biga te tide eti biibima sai dë di bi guwenti oto gadu te de ta si de kuma tuutuu gadu eti. Te de go bai gwamba soni tja ko sindo u de njan, nöö de ta panta kuma kandë a bi dë wan soni de tuwë da dee gadu. Nöö de ta fëëë taa fa de ta njan mëën dë, nöö Masa Gadu o tei de u hogi.

⁸ De ta mëni sō tuu, ma na sō. Biga njanjan soni an ta puu u a Gadu e, nöö sōseei an sa tja u ko nëën tu.

⁹ Ma nöö un mëni unu seepi, un dee sëmbë dee kumutu a dee oto gadu basu kaa. Fa un sabi tjika dë taa dee oto gadu an dë tuutuu gadu, ma wan musu tei di sabi dë buta kuma wan sitonu a pasi da dee sëmbë dee ta fëëë, u de naki futu kai.

¹⁰ Biga wë i sabi fa a o dë nö? Fu di i sabi bunu kaa taa dee gadu an dë tuutuu gadu, nöö joo go sindo ta njan ku dee sëmbë dee ta njan a di gaduwosu u de. Wë nöö te wan pisi, nöö di otowan fii di i si bi dë fëëëfëëë dë o ko si i ta njan, nöö hën seepi o tei hati go njan tu, ma ku di gaan fëëë i si u bi taki dë.

¹¹ Wë nöö di sabi fii i sabi dë, nëën tja di otowan fii go kaba a sösö nö? Hii fa „Jesosi” Keesitu bi dëdë dëën tu, ma i ta du hogihogi ku ën sō. „Biga i mbei a du wan soni di hënseei si taa an bunu.”

¹² Nöö te un buta wan otowan fii faa du soni di ta fon mëën a hati taa an du bunu, nöö hogi i du ku „Masa Jesosi” Keesitu seei e.

13 Nöo fëen mbei fa mi dë aki, ee mi sabi taa ee mi njan wan soni nöö a o mbei di otowan u mi kai, nöö ma o njan di soni dë a mundu möön e. Na seei.

9

Aki Paulosu ta konda kumafa a ta puu dee leti fëen buta a wan së u di Buka u Masa Jesosi heddi.

¹ Wë fa mi ta fan ku unu aki, dee sëmbë, nöö miseei wë, ma bi ko fii kumutu a dee tjina naandë basu nö? Ma dë wan u dee tjabukama u Masa Jesosi de ta kai apösutu nö? Aai, mi dë wan u de e. Biga mi si Jesosi Keesitu u Masa ku miseei wojo. Nöö fa un ko a di biibi aki, na di wooko mi ta wooko da Masa Jesosi mbei un ko sö nö?

² Ee oto sëmbë an kë luku mi kuma wan tjabukama seei, ma unu musu luku mi sö. Biga fa i si un ko ta biibi dë, nöö hën ta lei limbolimbo taa mi da wan tjabukama u Masa Jesosi.

³ Nöö fëen mbei te dee sëmbë ta sösö mi a kami-ankamian, nöö mi ta konda soni fuunu da de, be de sabi taa sö mi sa du di wooko u Gadu tjika.

⁴ Wë nöö di a dë sö kaa, nöö mi ku Banabasi, wa a' pasi fuu ta njan ta bebe ku unu nö?

⁵ Söseei kumafa Petuisi ku dee oto Tjabukama ku dee baaa u Masa Jesosi ta waka ta lontu ku dee mujëe u de nango a sëmbë de ta sölugu de, nöö u wë? Wa a' leti fu toou ku wan mujëe di dë a di biibi fuu ku ën ta waka ta lontu tu nö?

⁶ Mi ku Banabasi wanwan nöö musu ta wooko möni ufö u sa feni soni fuu njan nö?

⁷ Nöö ee wan sodati ta wooko, nöö aan leti u de pakëen nö? Söseei tu, ee wan sëmbë paandi wan fuuta fëen, nöö aan leti faa njan di njanjan fëen nö?

Ee wan sēmbē ta kiija mbeti, nōo aan leti faa feni wan njan nēen nō?

⁸ Nōo fa mi fan dē, libisēmbē soni nōo mi taki ö? Naa sōseei u ta lesi a Gadu Buku tu nō,

⁹ ka Mosesi sikifi dee wēti dee Gadu dēen. A taa: Di kau di ta bia di mbii, ja musu tai di buka fēen fu an musu njan dē.

„Biga ka i ta wooko nōo naandē joo njan.”

Wē fa Gadu fan dē, kau soni nōo a ta mēni nō?

¹⁰ An taki soni fuu tu nō? Aai, a taki soni fuu tu e. Nōo dee sēmbē ta wooko goon ku dee sēmbē ta puu njanjan wē? Fa de ta wooko dē, na de tuu o feni njan naandē nō?

¹¹ Wē nōo fa u bi konda dee soni u Masa Gadu da unu dē, nōo a sa hebi da unu poi ee u suku goonliba gudu a unu nō, dee sēmbē?

¹² Biga ee oto sēmbē abi di lö leti dē a unu, nōo u wē? Misikuma u musu abi leti möön de.

Ma nōo hii di leti fuu dē u buta a wan sē ta tja pena fu soni an musu toobi sēmbē te de an sa piki di Buka u „Jesosi” Keesitu u ta tja aki.

¹³ Ma töku fa u taki aki seei, dee sēmbē, ma un sabi taa dee sēmbē dee ta wooko a di Wosu u Masa Gadu, de ta feni hafu u dee soni sēmbē ta tja ko da Gadu naandē. Nōo dee begima dee ta tjuma mbeti da Gadu naandē, nōo deseei ta tei hafu, na sō nō?

¹⁴ Nōo sōseei Masa bi taki tu taa dee sēmbē dee ta konda di buka fēen, nōo de musu ta feni soni u libi a goonliba aki a dee sēmbē dee de ta konda di Buka da.

¹⁵ Ma hii dee leti fuu dē tuu mi buta a wan sē. Nōo fa mi ta sikifi dee soni aki da unu seei, nōo na paima wē mi ta suku a unu e. Biga fa mi ta wooko da unu söndö paka aki, a dē wan soni mi ta njan

buka da o. Nöo ma kë poi ën. Ee de o kii mi fëen hedi seei, ma ma o hakisi paima fëen möönsö.

¹⁶ Ma nöo dee sëmbë, fa mi ta konda di Buka aki, na u di dë hedi mbei mi ta njan buka e. Biga musu mi musu u kondëen da sëmbë. Nöo helu u mi tu ee ma kondëen.

¹⁷ Ee mi bi buta miseei u mi kondëen, nöo mi bi a' leti u suku paima. Ma ee fuka mi ta puu da miseei te mi kondëen, nöo an dë taa wan apaiti soni mi du e. Biga di soni Gadu fitouu mi u mi du dëen, hën nöo mi ta du kaa. Nöo aambi wan apaiti paima.

¹⁸ Wë di a dë sö kaa, nöo un sooti wini seei mi o feni? Wë di wini di mi ta feni nëen, nöo hën da te mi konda di buka u Keesitu söndö tei paima a sëmbë kumafa dee oto tjabukama ta tei. Nöo a kai ku mi, a bunu da mi kaa. Mi a' piizii ku ën. «Biga mi du pasa möön fa Gadu bi manda mi.» Nöo hën da paima u mi kaa, nöo hën mbei ma ta tei paima kumafa di leti u mi dë.

¹⁹ Dee sëmbë o, fa mi dë aki ma dë a sëmbë basu e, ma mi dë u mi seepi. Ma nöo mi ta buta dee leti u mi a wan së ta saka mi seepi a sëmbë basu kuma wan saafu. Nöo di soni mbei mi ta du sö, u mi wini hia sëmbë kumafa mi sa wini tja ko da Masa Jesosi.

²⁰ Fëen mbei te mi dë ku dee Dju sëmbë kuma miseei, nöo mi ta libi kuma Dju sëmbë, u mi sa wini de hedi. Fa de dë a dee fesiten wëti basu eti, mi ta hoi miseei kuma mi dë a dee wëti dë basu tu u mi sa wini de hedi, hii fa mi sabi taa ma dë a dee wëti dë basu möön.

²¹ Te mi dë a dee sëmbë dendu dee na abi Isaëli wëti, nöo mi ta hoi mi seepi kuma ma dë a dee wëti dë tu, u mi sa wini de hedi. (Ma fa mi fan dë seei, ma an dë taa ma ta hoi Masa Gadu wëti e, biga

mi ta hoi „Jesosi„ Keesitu wëti.) Sö mi ta libi e, dee sëmbë.

²² Söseei tu, te mi dë ku dee biibima dee ta dë pantapanta fu di de an sabi soni u Masa Gadu tjika, nöö ma ta mbei taa mi sabi hii soni kaa. Ma mi ta hoi mi seepi kuma mi dë pantapanta tu, fu mi sa feni pasi heepi de. Sö mi ko sabi u libi ku hii sootu pei sëmbë u mi sa wini de. Mi ta biinga a hii pei fasi u mi sa puu de a didibi faja tja ko da Masa Jesosi.

²³ Dati wan taki mi ta libi sö u di buka u Masa Jesosi sa wini hia sëmbë. Nöö mi seepi tu ta feni dee bunu Gadu ta da dee sëmbë fëen.

²⁴ Nöö un haika möön e. Te sëmbë ta fia ta kule makandi, hii de tuu ta kule u de wini wan paima, na sö nöö? Ma na de tuu o wini e, „biga na de tuu ta kule a di fasi kumafa a dë fanöudu„.

Wë nöö di kule u dee sëmbë u ta taki aki, nöö hën wë da di libi fuu e. Nöö fa i si de ta biinga ta kule fu de musu feni wan paima dë, nöö sö u seei musu biinga tu ta libi a di fasi fuu feni paima a Gadu.

²⁵ Fa dee oto sëmbë ta kule dë, nöö de ta mbei taanga möiti u sinkii u de musu lusu tjika fu de sa kule taanga u de wini di paima. Nöö de ta du ën u de feni wan uwii kaapusa a de hedi faa lei taa de da winima. Ma di kaapusa dë an dë wan soni di o dë u nöömö e, dee sëmbë. Ma di soni uu ta suku u wini aki, hën a o dë u nöömö. An o kaba möönsö.

²⁶ Nöö fëen mbei mi ta biinga, ma na kuma wan sëmbë nango a kamian ma an sabi naasë a nango. Na kuma wan sëmbë di ta hiti böö nango a sösö kamian tu. Nönö e.

²⁷ Ma mi ta duwengi miseei a hii fasi u mi ta dë a tatai liba nöömö, fu te di juu kisi an musu dë taa

hii fa mi tja oto sēmbē ko a Masa, ma libi u mi an bi bunu tjika u mi sa feni paima a Gadu.

10

Aki Paulosu ta wasikōi dee sēmbē kumafa soni bi pasa

a fesiten.

¹ Dee sēmbē, un boo toona mēni dee fesiten sēmbē fuu u Isaēli. Hii de tuu bi ta waka a di wōluku u Gadu baka faa ta tjubi de ta tii. De tuu bi pasa di gaan ze ka Gadu bi paati di wata da de.

² Nōō fu di dee sēmbē waka a di wōluku baka pasa di ze, nōō hēn mbei tu u sa taki taa de dopu ko dē bakama u Mosesi.

³ Hii de tuu bi ta njan di njanjan u Gadu di a bi ta tuwē da de a wan foombo fasi.

⁴ Hii de tuu bi ta bebe di wata di Gadu mbei kumutu a di sitonu dendu a wan foombo fasi. Di Sitonu dē, nōō «Masa Jesosi» Keesitu seei wē a kē taki e, dee sēmbē. Hēn bi da de di wata dē, nōō hēn bi ta dē ku de nōōmō ta tja de a di pasi.

⁵ Ma nōō tōkuseei fa i jei dē, di mōōn gaan sē u dee sēmbē Gadu an bi lobi di fa de bi ta libi e. Fēēn mbei de bi dēdē fika a pepei kamian a di sabana naandē. «De an dou a di bumbuu kōndē di Gadu bi paamusi de mōōnsō.»

⁶ Ma nōō dee soni i si dē, u musu tei de kuma wan wasikōi fu wa musu hangi fuu go du hogi kumafa dee fesiten sēmbē dē bi du.

⁷ Wa musu waka a oto gadu baka kumafa so u de bi waka a oto gadu baka. Biga a dē a Gadu Buku taa:

Dee sēmbē bi sindo njan bebe te de kaba, hēn de hopo baja «da di pindigadu.»

⁸ Söseei wa musu du fanafiti soni a di së u manu ku mujëë kumafa dee sëmbë bi du gaan sen soni a di fasi dë tefa Gadu kii tuwenti-a-dii dusu u de a wan kodo daka.

⁹ Wa musu duwengi Masa ku di hogi du fuu kumafa so u dee sëmbë bi duwengi ën tefa a manda dee sindeki ko njan sëmëni u de kii.

¹⁰ Söseei wa musu guunjan tu, kumafa so u de bi ta guunjan tefa Gadu manda di basia fëën di ta kii sëmbë go kii sëmëni u de.

¹¹ Nöö fa i si hii dee soni pasa dë, de pasa kuma wan wasiköi da u dee sëmbë dee ta libi a di kaba ten u di goonliba di u dë aki.

¹² Nöö di sëmbë di ta mëni taa a taanpu gingin, nöö a musu luku bunu be an kai e. Biga i sa kai.

¹³ Ma nöö dee soni dee ta pooba i hiniwan daka dë, na tooka soni de dë e, dee sëmbë. De seei ta pooba otowan tu. Ma Gadu dë u futoou, nöö an o disa i u di soni musu wini i. A o mbei wan baaku da i nöömö fii pasa be ja kai.

Aki Paulosu ta bai dee sëmbë

a dee oto gadu soni eti.

¹⁴ Wë nöö un dee lobi mati u mi dë, mi taki e, wan musu nama seei ku dee soni de ta kai gadu e.

¹⁵ Mi ta fan ku unu leti kuma sëmbë di abi fusutan kaa, taa be unu seei pakisei dee soni dee mi ta taki aki, ee de an dë sö tuu.

¹⁶ Nöö mi taki möön e, taa wan musu nama seei ku dee pindigadu soni. Biga un ta nama ku Masa Jesosi kaa.

Un luku e, dee sëmbë. Di win di u ta bebe ta da Gadu tangi aki, na ku ën hii u tuu ta nama makandi a di dëdë ₁Masa Jesosi₁, Keesitu dëdë tuwëën buuu

da u nö? Söseei di bëë di u ta booko ta njan makandi aki, nöö ku ën u tuu ta nama a di dëdë „Jesosi„ Keesitu dëdë booko hën sinkii da u.

¹⁷ Biga aluwasi fa u dë te a hia seei, töku di wan kodo bëë dë u tuu ta njan makandi. Nöö hën da u tuu ko di wan sëmbë,

¹⁸ leti kumafa dee Isaëli sëmbë ta ko wan te de ta tja soni go tuwë da Masa Gadu. Biga hii dee sëmbë dee ta njan dee soni dë, de tuu nama makandi a di begi dë dendu, hën mbei de ko di wan.

¹⁹ Wë fa un jei di fan u mi aki, andi mi kë taki da unu? Dee pindigadu, de dë tuutuu gadu nö? Dee njanjan de ta tuwë da de dë, apaiti soni de dë nö? Nönö e!

²⁰ Dee lö gadu dë an dë wan wojo soni. Ma fa de ta tja soni go tuwë da de dë, nöö dee didibi seei de ta tja de go tuwë da. Na Masa Gadu de ta tja de go da. Nöö ma kë fuun musu nama ku dee didibi e.

²¹ Wan sa bebe a di kan u Masa taa un nama ku ën te un kaba, nöö un toona go bebe a di kan u dee didibi taa un nama ku de. Söseei wan sa go sindo njan a Masa tafa taa un nama ku ën te un kaba, nöö un toona go sindo njan a dee didibi tafa taa unu ku de nama.

²² Un kë duwengi Masa faa djalusu nö? Wë nöö fa a o djalusu dë, un tjika u tjëen nö?

Aki Paulosu ta taki da de taa

Gadu musu kisi gafa

a hii soni de ta du.

²³ Söö. Wë mi o toona taki di soni aki wan pasi möön taa so sëmbë ta taki taa: “Hii soni mi a’ pasi u du „ee an booko Gadu wëti„.” Ma nöö mi o toona piki di sëmbë dë taa: “Wë sö a dë tuu, ma na hii soni

ta tja heepi ko e.” Hii soni mi a’ pasi u du tuu, ma na hii soni ta heepi otowan u de ko a fesi a di libi u Masa Gadu.

²⁴ Nöo hën mbei na wan sëmbë musu ta du wan soni di bunu dëen seei nöö a kaba e, ma i musu ta mëni andi dë bunu da di otowan fii tu.

²⁵ Nöo te un go a wojowojo nöö ee un bai di gwamba de ta sei ala tja go, nöö un njan mën nöö. Ma wan musu hakisi ee unsë a kumutu fu ja musu ta pakisei taa i njan wan soni di ja bi musu njan.

²⁶ Biga

Hii di goonliba aki ku dee soni dë nëen tuu dë u Masa.

Sö Gadu Buku taki e.

²⁷ Nöo söseei tu ee wan sëmbë di an ta biibi kai i fii ko njan nëen wosu, nöö ee i kë go nöö be i go. Nöö di soni a da i fii njan, nöö i musu njan mën nöö. Ma ja musu go sai dë ta hakisi unsë di soni i ta njan dë kumutu, fu ja musu ta pakisei taa sonte i njan wan soni di ja bi musu njan.

²⁸⁻²⁹ Ma ee wan sëmbë ko taki da i taa di njanjan naandë de bi tuwë da oto gadu, nöö ja musu njan mën möön e, fu di sëmbë di fan ku i naandë hedi. Na fu di fii seei pakisei hedi taa i njan wan soni ja bi musu njan, ma u di oto sëmbë ala hedi. „Biga a o mëni taa i ta booko wëti u Gadu.”

Ma nöö i sa hakisi i seei taa: “Wë andi mbei di sëmbë di ta dë fëëëfëëë ku dee soni dë musu ko buta wëti da mi?”

³⁰ Biga ee mi ta da Masa Gadu tangi a dee soni dee mi ta njan aki, nöö faandi mbei sëmbë musu sai dë ta kuutu mi taa mi ta du hogi?”

³¹ „Wë i kë sabi faandi mbei nö? Wë nöö haika e.”
Ee woon njan wan soni, ee woon bebe wan soni,

nasö hiniwan soni woon du kaa, nöö i musu du en fu Masa Gadu musu feni gafa a i.

³² Nöö hën mbei wan musu buta wan soni kuma wan sitonu a pasi da sëmbë fu de naki futu kai e, na Isaëli sëmbë, na dee oto köndë sëmbë dee na ta biibi a Masa Gadu, na dee sëmbë dee ta biibi nëën seei tu.

³³ A hii fasi un musu suku u libi faa sa kai ku hii sëmbë, leti kumafa miseei ta libi aki. Biga ma ta suku bunu u mi seepi nöö a kaba e. Ma mi ta suku bunu u dee otowan, u mi sa feni de puu a di didibi faja.

11

¹ Nöö un musu ta djeesi mi e, dee sëmbë, leti kumafa mi ta djeesi „Masa Jesosi” Keesitu.

Aki Paulosu ta konda da de kumafa de musu libi a di keiki.

² Wë nöö, dee sëmbë, fa un ta mëni mi hiniwan juu „ta manda biifi ta hakisi mi soni u di fa un musu libi”, nöö mi ta gafa unu u di soni dë e. Nöö mi ta gafa unu tu, fu di un ta hoi dee lei mi bi kisi a Masa Jesosi toona lei unu.

³ Ma nöö mi kë fuun sabi wan tu soni möön eti. Nöö mi taki e, Masa Gadu hën da di hedima u Masa Jesosi Keesitu, nöö Masa Jesosi hën da di hedima u wan womi, nöö di womi hën da di hedima fëen mujëe.

⁴ Nöö ee wan womi ta begi Gadu a lanti dendu, ee nasö a ta da wan buka di Gadu dëen, nöö ee a dë tapatapa hedi nöö a ta da di hedima fëen sen.

⁵ Ma ee wan mujëe ta begi Gadu a lanti dendu nasö a ta da wan buka di Gadu dëen, nöö ee an tapa hedi nöö a ta da di hedima fëen sen. Biga di soni

dë, a hogi leti kuma wan mötjö mujëë de puumëën hedi maakëën fu lanti musu sabi taa sö wan mujëë a dë.

⁶ Nöö ee wan mujëë an kë tapëën hedi nöö be a koti ën uwii. Ma ee sen o kisi ën faa musu dë ku sati uwii, ee nasö ku puumapuuma hedi, nöö be a tapëën hedi.

⁷ Ma wan womi an musu tapëën hedi e, biga Gadu mbei womi kumafa hën seei dë. A mbei ën faa tja gafa ko dëën. Ma a mbei mujëë faa tja gafa ko da di manu fëën.

⁸ Biga di fosu womi an bi kumutu a mujëë, ma di fosu mujëë bi kumutu a womi.

⁹ Nöö Gadu an bi mbei di fosu womi faa musu dë wan heepi da di mujëë e, ma a mbei di fosu mujëë faa dë wan heepi da di womi.

¹⁰ Nöö fëën mbei wan mujëë musu tapëën hedi kuma wan maaka taa a ta sakëën seei nëën manu basu, fu dee basia u Masa Gadu Köndë musu si sö tu.

¹¹ Ma nöö fa u ta biibi a Masa Jesosi aki, nöö Gadu buta taa womi ku mujëë sëmbë tuu dë fanöudu. Womi an sa libi söndö mujëë, nöö mujëë an sa libi söndö womi tu.

¹² Biga leti kumafa mujëë kumutu a womi sëmbë a fesi ma nöö fa u dë aki womi ko ta kumutu a mujëë, ma de tuu ta kumutu a Gadu.

¹³ Nöö unu seei sa kuutu a di soni aki liba luku ee un si taa a fiti fu wan mujëë musu begi Gadu söndö faa tapa hedi.

¹⁴ Biga wë di fa libisëmbë mbei seei ta lei u taa ee wan womi abi langa uwii nöö an ta fiti ën,

¹⁵ ma ee wan mujëë abi langa uwii nöö a dë wan gafa dëën. Biga di langa uwii dë, a dë wan soni di

ta tapëen hedi kuma wan bisi fëen.

¹⁶ Ma ee wan sëmbë kē fia a dee soni aki, nöö be a luku a dee keiki u Gadu tuu. Wa abi wan oto guwenti möön leki fa mi taki aki.

Aki Paulosu ta bai de a di fa

de ta njan di bëëë ta bebe

di win u Masa.

Mat. 26:26-29; Maik. 14:22-25; Luk. 22:14-20

¹⁷ Nöö mi kē taki wan oto soni da unu e, dee sëmbë, nöö a di soni aki nöö ma sa gafa unu seei. Hën da di fa un ta ko makandi, ka faa tja heepi ko da unu nöö poi a ta poi unu.

¹⁸ A di fosu kamian, nöö mi jei taa fa un dee biibima ta ko makandi dë nöö un ta dë paatipaati. Wë nöö mi sa biibi hafu fëen tu.

¹⁹ Nöö an bunu. Ma seei so juu a dë fanöudu fu paati musu ko, fuu si ambë a' leti a Gadu.

²⁰ Wë nöö kumafa i si un ta ko makandi taa woon ta njan di bëëë ta bebe di win u da Masa tangi u di dëdë fëen, nöö mi kē un sabi taa na di soni dë un ta du dë möön e.

²¹ Biga di fasi un ta ko ta njan dë, nöö an bunu seei. Biga hiniwan sëmbë ta njan hënseei njanjan apaiti te bëë fëen fuu. An ta mēni dee pootima möönsö. Te de ko dou, hangi ta kii de, soni an dë u de njan. Söseei so sëmbë ta bebe di win fëen tee de dööngö, de an ta mēni u de paati da dee otowan möönsö.

²² Unfa wë baa? Wan a' wosu ka un bi sa njan bebe nö, naa dee biibima u Masa Gadu un ko u ko wisiwasi? Dee pootima un ko u ko da sen nö? Wan ta si de u soni nö? Andi seei mi sa taki u di soni aki baa? Mi sa gafa unu nö? Kwetikweti.

Aki Paulosu ta lei de fa de musu njan di bëëë bebe di win u Masa.

Mat. 26:26-29; Maik. 14:22-25; Luk. 22:14-20

²³ Haika e, dee sëmbë. A Masa Jesosi seei wë mi feni di lei aki e. Nöo mi bi lei unu ën kaa tu, fa un musu ta njan di bëëë ku fa un musu ta bebe di diingi fuun mëmbë Masa Jesosi.

Mi taki da unu taa di wan seei ndeti di de könku ën dë, nëën a tei di bëëë,

²⁴ hën a da Masa Gadu tangi te a kaba, hën a booko ën „paati da de te lontu ko kai”. Hën a taki da de taa: “Di bëëë i si aki, hën da di sinkii u mi di o dëdë fuunu hedi. Nöo kumafa i si u ta njan mën aki, nöo sö un musu ta njan mën nöömö, fuun ta mëni di dëdë di mi dëdë da unu.”

²⁵ Söseei di de njan tefa de kaba, nöo hën wë a tei di kan, hën a taki da de taa: “Di diingi i ta si a di kan aki, nöo hën da di buuu u mi e. Ku ën mi o sitampu di njunjun buka di Masa Gadu mbei ku unu, fu di mi o dëdë tuwë di buuu u mi a goon fuunu hedi.”

²⁶ Nöo hiniwanten te woon njan di bëëë bebe di diingi a di lö fasi aki, nöo ku ën un ta mëni fa Masa Jesosi dëdë da u. Nöo un musu ta du ën sö fu te a toona ko baka.

²⁷ Fëën hedi, ee wan sëmbë o njan di bëëë aki, ee nasö joo bebe di diingi a di kan u Masa a wan fasi di an fiti, nöo hën da i ta sösö di sinkii u Masa Jesosi di bi dëdë fuu hedi, ku di buuu fëën di a tuwë paka da u. Nöo gaan wogi i du dë e.

²⁸ Ma hiniwan sëmbë di o njan di bëëë aki bebe di diingi a di kan, a musu wegii ën seei luku bifö a njan e, be an abi föutu nëën libi.

²⁹ Biga wë ee wan sëmbë i ko ta njan ta bebe a wan fasi di an fiti, nöö hën da i ta hai wan sitaafu tja ko a i seei, fu di ja lesipeki di sinkii u Masa Jesosi di bi dëdë da i.

³⁰ Nöö fëën mbei sëmëni sëmbë dë a unu dendu dë aan kaakiti, otowan ta dë sikisiki. So sëmbë lasi libi seei kaa.

³¹ Ma ee u seepi ta kuutu ku u hati ta seeka a fesi, nöö Gadu an o kuutu u da sitaafu möön.

³² Ma te a ta kuutu u ta da u sitaafu, nöö seeka a ta seeka u e, fu wa musu go kaba a sösö ku dee sëmbë dee an bi ta waka a Gadu baka.

³³ Wë nöö da sö e, dee sëmbë. Te un ko makandi u njan di njan aki sö, nöö un musu tan ta luku be un tuu ko makandi ufö un njan.

³⁴ Ma ee hangi ta kii wan sëmbë, nöö be a njan nëën wosu bifö a ko e, fu te un ko u ko njan makandi nöö wan o njan a wan fasi fa a tja sitaafu ko da unu.

Nöö a di së u dee oto soni, te mi ko ufö mi o buta unu a pasi a de e.

12

Aki Paulosu ta taki soni u dee

köni dee di Akaa u Gadu ta

paati da sëmbë.

¹ Wë nöö dee sëmbë fuu dë, fu dee peipei köni Masa Gadu ta manda di Akaa fëën faa paati da dee sëmbë fëën, nöö ma kë fuun dë a dungu a dee soni dë e.

² Biga wë unu seepi sabi taa a fesi nöö un bi ta dini dee pindigadu ta waka a de baka. Ma dee lö gadu dë, ganjanganjan soni de dë e. De a' buka ma

de an sa fan ku sëmbë, nöö wan bi sa ko sabi soni u Gadu möönsö a de.

³ Ma nöö mi kë fuun ko fusutan soni fëen awaa.

Nöö un haika. Mi taki e, ee wan sëmbë ta taki soni ta kosi Masa Jesosi, nöö i musu sabi taa di sëmbë dë di Akaa u Masa Gadu an dë nëen liba e. Nöö na wan sëmbë sa piki ku hii ën hati taa Masa Jesosi hën da di Masa u mundu, ee na di Akaa u Masa Gadu ta wooko nëen liba.

⁴ Nöö fa u ta abi dee peipei kõni aki seei, ma töku di wan Akaa nöö ta paati de da u.

⁵ Söseei fa Gadu ta da dee sëmbë fëen wooko, nöö dee wooko dë peipei, ma töku di wan Masa nöö u tuu ta dini.

⁶ Nöö söseei tu di kaakiti u Gadu ta wooko a peipei fasi a sëmbë liba, ma di wan kodo Gadu nöö ta wooko a de tuu.

⁷ Ma nöö hiniwan sëmbë di abi di Akaa u Masa Gadu o abi hën apaiti kõni, faa musu sa heepi dee otowan fëen ku ën.

⁸ So sëmbë di Akaa ta da wan apaiti fusutan faa sa da sëmbë lai. Wan otowan a ta da kõni faa sa sabi dee tjubitjubi soni u Gadu, faa sa konda de da sëmbë. Ma hii u di dë, di wan Akaa nöö ta wooko dee wooko aki sö e.

⁹ Nöö wan otowan, di wan seei Akaa ta dëen taanga biibi möön dee otowan fu Gadu sa du gaan soni da de. Di otowan, di wan seei Akaa ta buta i fii sa kula sikima ku di kaakiti u Gadu.

¹⁰ Wan otowan, di Akaa ta dëen kaakiti faa sa du foombofoombo soni. Wan otowan, Gadu ta dëen di kõni faa kisi buka nëen taki da otowan. Wan otowan, Gadu ta da kõni faa sa wegi soni luku ee a Gadu a kumutu nasö a didibi. Di otowan a ta da faa sa taki a oto töngö di an bi jei wan daka. Di

otowan a ta da faa sa kisi di fan u di sēmbē dē puu da oto sēmbē.

¹¹ Ma hii dee peipei kōni dē, di wan kodo Akaa u Gadu dē tō nōō ta wooko a de tuu. Hēn ta paati de da hiniwan sēmbē fēēn kumafa hēn seepi kē.

*Aki Paulosu ta konda da de taa
dee sēmbē u Gadu dē peipei, ma
hiniwan abi ēn wooko faa du.*

¹² Biga wē leti kumafa sēmbē sinkii mbei aki, a paati a sōmēni pisi, ma tōku di wan sinkii nōō a dē. Aluwasi fa dee kamiankamian dē hia seei, ma nōō hii de tuu mōkisi ko di wan sinkii. Nōō sōseei Masa Jesosi Keesitu ku dee sēmbē fēēn dē tu e.

¹³ Hii fa u dē peipei sēmbē seei, Dju sēmbē, Giiki sēmbē, saafuma, fiima, ma di wan Akaa hēn dopu u tuu buta ko di wan sēmbē. Ee fuu taki ēn, di wan seei Akaa u Masa Gadu dē hēn nōō ta wooko a u tuu hati.

¹⁴ Nōō fa di sinkii fuu mbei aki, na wan kamian nōō a dē e, ma a paati a kamiankamian.

¹⁵ Nōō ee di futu fii sa mati taa: “Wē di ma dē maun, nōō ma dē wan pisi u di sinkii,” di fan dē o mbei an dē wan pisi u di sinkii tuu nō?

¹⁶ Nōō ee jesi sa mati taa: “Wē di ma dē wojo kaa nōō ma dē wan pisi u di sinkii,” di dē o mbei an dē wan pisi u di sinkii tuu nō?

¹⁷ Wē nōō ee hii di sinkii fii dē wojo wanwan, nōō ku andi joo ta jei soni? Ee hii di sinkii fii dē jesi wanwan, nōō ku andi joo ta sumēē soni?

¹⁸ Nōō fēēn mbei Gadu seepi buta de peipei a i sinkii, hiniwan nēēn kamian kumafa a kē.

¹⁹ Ee de tuu bi dē di wan soni, nōō unfa sinkii bi o sa dē?

20 Ma nönö, an dë sö e. Dee pisipisi dë hia, ma di wan sinkii nöö de dë.

21 Nöö wojo an sa taki da maun taa: “Ma abi i fanöudu.” Söseei hedi an sa taki da futu taa: “Ma abi i fanöudu.” An sa dë sö e.

22 Nöö dee pisi fuu sinkii dee wa ta kai gaan soni sö, nöö i musu sabi taa ja sa dë söndö de nöö i dë bunu e.

23 Ma nöö dee pisi da sen kamian fuu nöö de u ta möön sölugu. Biga dee pisi fuu sinkii dee an musu ko a döo nöö de u ta tapa fu lesipeki fasi.

24 Ma nöö dee pisi dee u ta si kuma möön waiti nöö wa ta tapa de. Biga Gadu hën bi fiti di sinkii buta makandi sö e, u dee oto pisi dee wa ta si taa de waiti ta kisi möön sölugu.

25 A mbei de sö fu de an musu mbei toobi ku deseei a i sinkii, ma fu de musu ta sölugu de na de makandi.

26 Fëen mbei te wan pisi fii sinkii ta hati i, nöö dee oto pisi tuu ta hati i tu. Söseei te wan pisi kisi gafa, dee oto pisi tuu ta wai.

27 Wë nöö fa u taki soni u di sinkii dë, nöö sö u ku Jesosi, Keesitu dë tu e. U dee sëmbë ta waka nëen baka, hiniwan fuu dë wan pisi fëen.

28 Nöö fëen mbei Gadu buta u peipei a di keiki fëen. A di fosu kamian a buta sëmbë u de dë gaan tjabukama fëen de ta kai apösutu. A di u tu kamian, a buta sëmbë u de ta kisi fan a Gadu ta konda da sëmbë. De de ta kai poofeiti. A di u dii kamian a buta sëmbë u de ta lei oto sëmbë. A buta otowan u de ta du foombo wooko. Otowan a buta u de sa kula sikima ku di kaakiti u Gadu. Otowan a buta u de ta heepi otowan a sëmëni fasi. Otowan a buta u de dë tiima. Otowan a buta u de ta taki a peipei

töngö di de an jei wan daka.

²⁹ Nöo unfa i fusutan fëen? De tuu dë gaan tjabukama nö? De tuu ta kisi fan a Gadu ta konda da sëmbë nö? De tuu ta lei sëmbë nö? De tuu ta du foombo wooko nö?

³⁰ De tuu ta kisi taanga u de sa begi da sikima te de ko bunu nö? De tuu ta fan a oto töngö nö? De tuu sa puu dee töngö nö?

³¹ Nönö e. Ma hiniwan sëmbë abi ën wooko.

Wë nöo un suku dee möön gaan kōni a dee u ta taki aki dendu e, dee sëmbë, ma mi kē taki wan oto soni da unu ufö. Mi o lei unu wan soni di un musu kai gaan soni möön hii dee otowan tuu.

13

Aki Paulosu ta taki andi da lobi.

¹ Fa mi dë aki,
ee mi sabi u taki hii töngö u libisëmbë
tee kisi dee töngö u dee basia u Masa Gadu Köndë
tuu,

ma ee ma lobi di otowan u mi,
nöo mi dë leti kuma wan genge ee nasö wan felu
di ta piki gbeingbein nöo a kaba.

² Söseei tu,
ee mi ta kisi fan a Masa Gadu
ta konda da sëmbë seepi,
nasö mi sabi hii soni
te kisi dee tjobitjubi soni u Masa Gadu tuu,
nasö mi ta biibi Gadu te tjika u hopo wan hii
kununu

puu ka a dë buta go a oto kamian,
ma ee ma ta lobi di otowan u mi,
nöo ma dë wan wojo soni e.

³ Nöo aluwasi mi tei hii dee soni dee mi abi tuu

nöö mi paati de da dee penama
 hën mi toona hopo miseei sinkii da sëmbë
 fu de tjuma mi kii fu Masa Gadu hedi,
 ma ee ma ta lobi sëmbë,
 di soni dë aan heepi da mi.

⁴ Wë nöö fuu taki soni u lobi otowan,
 nöö ee i lobi wan sëmbë
 joo ta hoi pasensi dëen e.

Joo ta fii ku ën.

Ee i lobi wan sëmbë,

ja o ta haun ku ën.

Ee i lobi wan sëmbë,

ja o ta njan buka ta taki soni ta tuwë dëen.

Ja o mbei i seei hei dëen.

⁵ Ee i lobi wan sëmbë,
 ja o ta du fanafiti soni ku ën.

Ja o ta suku bunu fii seei wanwan nöö a kaba,
 ma joo ta suku bunu fii ku ën tuu.

Ee i lobi wan sëmbë,

hati fii an o ta boonu ku ën hesihesi,

nöö ja o ta hoi ën a bëë tu.

⁶ Ee i lobi wan sëmbë,
 nöö ja o ta abi piizii ku hogi du fëen möönsö,
 ma te a ta du soni a pasi,

nöö joo wai.

⁷ Ee i lobi wan sëmbë,

joo ta tjubi ën fu an kisi sen a lanti.

Joo ta suku di bunu pisi fëen nöömö.

Joo a' di mëni taa na sö nöö a o dë,

te wan ten seei a o ko bunu nöömö.

Ja o lasi hati nëen möönsö.

⁸ Nöö di soni de kai lobi,
 hën an o kaba a mundu möönsö e.

Ma di soni de kai kisi fan a di Akaa u Gadu konda
da sëmbë,

di dë sa kaba.

Sösei taki a oto tōngö sa kaba tu.

Di köni fii ko sabi dee tjubitjubi soni u Gadu,
wan daka hënseei o kaba tu.

⁹ Biga wë fa u ta sabi soni a goonliba aki,
nöö wan pikiwan nöö wë u ta sabi e.

Fa u ta kisi fan a Gadu ta konda da sëmbë aki,
wan piki pisi fëen nöö wë u ta kisi.

¹⁰ Ma nöö te di tuutuu soni ko ku telu kaa,
nöö dee hafuhafu soni aki tuu o kaba këëë.

¹¹ A dë leti kuma di mi bi dë piki mii,
nöö mi bi ta fan kuma wan piki mii.

Sö nöö fusutan u mi bi dë,
kuma wan piki mii.

Sö mi bi ta pakisei soni.

Ma nöö di mi ko gaangaan sëmbë kaa,
nöö mi kaba ku piki mii fasi.

¹² Nöö söseei fa u dë aki,
wa ta si soni limbolimbo eti e,
ma u ta si soni vitiviti sö.

Ma a bakaten woo ko ta si soni gbegedee
kuma u dë fesi ku fesi.

Fa mi dë aki,

wan piki soni sö nöö mi sabi,
ma bakaten mi o ko sabi soni limbolimbo,
leti kumafa Gadu seei sabi mi kaa.

¹³ Wë nöö da sö e, dee sëmbë.

De dii soni aki an o kaba a mundu möönsö:
di biibi a Gadu,

ku di mēni u abi a dee paamusi fëen,
ku lobi.

Ma nöö lobi,

hën da mama u de tuu.

14

Aki Paulosu ta taki soni möön

u dee köni di Akaa u Gadu

ta da sëmbë.

¹ Wë nöö dee sëmbë o, un musu biinga fuun feni di lö lobi dë e, söseei un musu hang'i fuun feni dee köni dee di Akaa u Gadu ta paati. Ma di fii kē möön taanga, hën da fii ta kisi buka a di Akaa u Gadu fii konda da sëmbë.

² Biga di sëmbë di ta fan a wan tōngö di di Akaa u Gadu ta dëen, nöö hën an ta fan ku libisëmbë, ma ku Gadu wanwan a ta fan. Biga wë sëmbë an ta fusutan andi a ta taki. Ku di akaa fëen a ta konda gaan tjubitjubi soni u Gadu.

³ Ma nöö di sëmbë di ta kisi buka a di Akaa u Gadu ta konda da sëmbë, nöö hën ta heepi de u de go a fesi. A ta da de degihati ku kötöhati tuu.

⁴ Di sëmbë di ta fan a wan oto tōngö di di Akaa ta dëen, nöö hën wanwan nöö ta feni heepi a di biibi. Ma di sëmbë di ta kisi buka a di Akaa u Gadu, nöö hën ta heepi dee otowan fëen u de ko a fesi.

⁵ Wë nöö mi bi sa kē fuun tuu sa feni di köni u di Akaa fuun sa fan oto tōngö, ma a bi sa möön bunu da mi fuun tuu feni di köni fuun ta kisi buka nëen ta konda da sëmbë. Wë biga di sëmbë di ta kisi buka a Gadu, hën u ta kai gaan soni möön dee sëmbë dee ta fan a oto tōngö di sëmbë an ta fusutan, boiti ee sëmbë dë ta puu dee fan da sëmbë u de fusutëen.

⁶ Wë dee sëmbë, kumafa u dë aki, nöö ee hën mi ko a unu ko ta fan a oto tōngö söndö un saandi mi ta fan, nöö un heepi seei mi tja ko da unu baa? An bi möön bunu mi ko konda wan soni di Gadu mbei mi ko sabi nö, ee nasö mi taki wan soni da unu di

wan bi sabi? Ee nasö mi da unu wan buka di mi kisi a Gadu u mi da unu, ee nasö mi lei unu soni u di Buka fëen möön fini.

⁷ A dë kuma dee peipei soni de ta pëe te de ta kanda a di goonliba aki, kuma foloiti ee nasö benta. Ee de an ta naki ën limbolimbo, nöö unfa i sa sabi un kanda de kë kanda?

⁸ Söseei tu, te dee sodati o go a feti, nöö ee di tutu an piki a di fasi, nöö unfa de o du seeka u de hopo go a feti?

⁹ Wë nöö söseei soni sa waka ku unu tu. Ee i ta fan wan oto töngö di sëmbë an ta fusutan, nöö a dë leti kuma i ta fan tuwë go a mundu dë nöö.

¹⁰ Biga fa u dë a di goonliba aki, sömëni pei töngö dë, nöö hii de tuu dë u sëmbë sa fusutan.

¹¹ Ma nöö ee mi ku wan sëmbë miti nöö ma sabi di töngö u di sëmbë, nöö ee a ta fan nöö ma o fusutan andi a ta taki. Nöö u ko dë kuma oto sëmbë ku oto sëmbë da u seei.

¹² Wë nöö sö a dë ku unu tu e. Nöö fëen mbei fa un ta suku dee köni u di Akaa u Gadu gaanfa naandë, nöö be un suku dee köni dee sa heepi dee sëmbë dee dë a di biibi u de ko a fesi e.

¹³ Hën mbei ee wan sëmbë ta fan a wan töngö di sëmbë an ta jei, nöö a musu begi Gadu fu Gadu musu dëen köni faa musu sa puu di fan be sëmbë sa fusutëen.

¹⁴ Biga wë ee mi ta begi a wan töngö di sëmbë an ta jei, nöö di akaa u mi ta begi Gadu tuu, ma miseei ma ta fusutan.

¹⁵ Wë nöö unfa a musu dë? Wë a musu dë sö taa mi akaa o begi, ma miseei o begi ku mi fusutan tu. Nöö söseei mi akaa o kanda, ma mi o kanda be sëmbë sa fusutan mi tu.

16 Ee nasö, te mi akaa ta gafa Gadu, nöö dee sëmbë dee dë sindosindo dë, de an o fusutan di soni kaba eti. Nöö unfa de o sa du nama ku mi fuu gafa Gadu makandi? Biga de an saandi mi ta taki.

17 A kandë mi ta gafa Gadu tuu, ma tökuseei an ta tja heepi ko da otowan.

18 Nöö mi ta da Gadu tangi fu di mi ta taki a töngö möön hii unu tuu.

19 Ma tökuseei te mi dë a dee biibima dendu, a möön bëtë mi fan feifi wöutu di sëmbë sa fusutan fu de lei soni nëën, möön leki mi fan teni dusu wöutu di na wan sëmbë sa fusutan.

20 Wë nöö dee sëmbë u mi dë, un disa u pakisei soni kuma piki mii e. A dë sö tuu taa a di së u sabi hogi un musu dë kuma piki mii, ma a di së u pakisei soni, nöö un musu dë gaangaan sëmbë.

21 Biga wë a Gadu Buku a sikifi sö taa, Masa Gadu taki taa:

Mi o manda oto köndë sëmbë ko fan ku dee sëmbë aki.

Mi o manda sëmbë ko di sa fan ku de a oto töngö tu, ma tökuseei de an o kë piki möönsö.

22-23 Wë nöö sö a dë taa di taki a oto töngö, a dë wan maaka da dee sëmbë dee an ta biibi, u de sa biibi „Ma fa un ta du ën tjika dë, nöö an ta heepi möön e.” Biga wë ee hii di keiki ko makandi a wan kamian, hën de tuu bigi ta fan a oto töngö di sëmbë an ta jei, nöö unfa i mëni? Ee wan sëmbë dë a di keiki an ta fusutan di soni, ee nasö wan sëmbë ko dë di an bi ta biibi seei, nöö hën a jei un ta taki a oto töngö wajawaja sö, nöö na a o taa hedi fuunu poi nö?

Ma di kisi fan a di Akaa u Gadu dē wan oto soni. A dē wan soni u tja sēmbē ko a limbo u si ambē kē biibi Gadu.

²⁴ Biga fa un ta ko makandi dē, nōö ee un tuu ta kisi fan a di Akaa u Gadu ta konda fu sēmbē musu jei limbolimbo nōö a o dē wan bunu soni. Biga ee sēmbē dē a unu mindi dē di an fusutan soni kaba eti, ee nasö wan sēmbē ko dē an bi ta biibi seei, nōö hēn a jei di buka limbolimbo dē, nōö a o ko si gbegedee fa a dē takulibima a Gadu wojo tjika.

²⁵ Hii dee fan dee a jei dē tuu o tja dee tjubitjubi soni bi dē nēēn hati ko a döö. Nōö a o kai ku fesi a goon begi Gadu, nōö a o piki taa Gadu dē a unu mindi tuutuu.

Aki Paulosu ta leti de a di fa soni

musu waka te de ko makandi

a keiki.

²⁶ Wē nōö unfa a musu dē, dee sēmbē? Wē te un ko makandi, nōö hiniwan sēmbē o abi ēn soni faa du. Wan sēmbē o abi kanda faa kanda. Di otowan o abi wan soni di a kē lei sēmbē. Wan sēmbē o abi wan soni di Gadu tja ko a limbo dēēn faa musu taki. Di otowan o kisi wan fan faa fan a oto tōngö, nōö di otowan o puu di fan dē da otowan. Ma hii dee soni dē tuu musu waka u dee biibima dee sai dē musu feni heepi a de e.

²⁷ Nōö ee sēmbē sai dē ta fan a oto tōngö, nōö be tu ee nasö dii nōö musu sa fan, ma de musu fan oto a oto baka. Nōö sēmbē musu dē di sa puu di fan da dee otowan.

²⁸ Ma ee sēmbē an sai dē u puu ēn, nōö ja musu fan a di lö ko makandi dē, ma i sa begi Gadu i wanwan a i hati.

²⁹ Söseee a dē ku dee sēmbē dee ta kisi fan a di Akaa u Gadu ta konda da sēmbē tu. Tu ee nasō dii sa fan, ma oto a oto baka. Nōō dee oto sēmbē a keiki dē, de musu ta wegi dee soni de ta taki dē luku ʼee a Gadu dee fan dē ta kumutu tuu.

³⁰ Ma ee wan sēmbē bi ta fan, nōō wan oto sēmbē sai dē sindosindo nōō hēn Gadu dēen wan buka faa taki, nōō di fosu sēmbē di bi seti fan dē musu kabuka be di otowan fan.

³¹ Un dee sēmbē ta kisi fan a di Akaa u Gadu tuu sa fan e, ma un musu fan oto a oto baka fu hii sēmbē musu lei soni fu de feni degihati.

³² Biga wē dee sēmbē dee ta kisi fan a di Akaa u Gadu, nōō di fan an ta ko a de ku duwengi, ma a ta ko a de u de sa tii deseeri ku ēn kumafa a fiti.

³³ Biga Gadu an dē wan Gadu ta du soni fanjan-fanjan e, ma a dē wan Gadu di ta tii soni tololoo a pasi.

Sōō. Nōō leti kumafa a dē a dee keiki u dee biibima a dee kamiankamian, nōō söseee a musu dē a unu tu.

³⁴ Hēn da dee mujēē fuunu an musu ta fan a di keiki dendu. Biga de aan pasi u de ta fan a sō wan fasi, ma de musu saka deseeri kumafa di wēti u Gadu taki.

³⁵ Ee de kē hakisi wan soni, nōō be de hakisi de manu a wosu. Biga wē an fiti sō u dee mujēē musu ta fan a di keiki dendu.

³⁶ Sōō. Wē nōō unfa un pakisei u dee soni mi taki aki, dee sēmbē? Un ta mēni taa a unu di buka u Gadu kumutu paaja go a dee oto kamian nō? Naa a unu wanwan nōō a ko nō?

³⁷ Ee wan sēmbē i ta mēni taa di Akaa u Masa Gadu da i di kōni fii kisi fan nēen ta konda da sēmbē, ee nasō a da i wan oto kōni, nōō sō wan

sëmbë musu sabi taa Gadu buka hën mi ta sikifi aki.

³⁸ Ma ee wan sëmbë an kë piki di buka aki, nöö oto sëmbë an musu piki ën buka tu.

³⁹ Wë nöö sö a dë e, dee sëmbë. Un musu kë di köni di di Akaa u Gadu ta da sëmbë fu de ta kisi fan nëën ta konda da oto sëmbë. Ma wan musu tapa dee sëmbë dee ta fan a oto töngö e.

⁴⁰ Ma be hii soni waka ku lesipeki fasi kumafa a fiti.

15

Aki Paulosu ta konda da de taa

Gadu ta weki sëmbë puu

a dëdë tuu.

¹ Söö. Wë dee sëmbë u mi dë, wë mi kë toona konda di Buka u Masa Gadu da unu wan pasi möön, di i si mi bi konda da unu a fesi kaa. Fa mi bi kondëën da unu dë, nöö un bi piki ën tei te nöö un dë ku ën seei gingin.

² Nöö ee un ta hoi ën sö nöömö kumafa mi kondëën da unu dë, nöö hën da un kumutu a dee hogilibi fuunu basu feni libi a Gadu. Ma ee un disëën go ta piki oto buka, nöö di Buka un bi jei a mi dë aan heepi da unu möön e.

³ Biga wë dee soni miseei bi jei, nöö deseei mi toona konda da unu, nöö de da dee möön gaan pisi u di biibi fuu. Nöö di fosu wan, hën da «Masa Jesosi» Keesitu dëdë u dee hogi du fuu hedi, leti kumafa de sikifi ën a Gadu Buku a fesi kaa.

⁴ Nöö di u tu, nöö hën da de bei ën. Nöö di u dii, hën da a di u dii daka dendu hën Gadu weki ën puu

a dödë, kumafa de bi sikifi ën buta a Gadu Buku a fesi tu.

⁵ Nöö di a weki hopo, nöö hën a ko a Petuisi be a si ën. Hën a baka u di dë, hën a ko a dee oto tjabukama fëen dee ku ën bi ta libi makandi, be de si ën tu.

⁶ Nöö a baka u di dë, hën a ko a möön hia möön feifi höndö u dee biibima. De tuu si ën ka de bi dë makandi a wan kamian. Sömëni u dee biibima naandë lasi libi kaa, ma gaan së u de dë a libi eti.

⁷ Nöö baka u di dë, hën a ko a Jakobosi be a si ën tu. Nöö hën a toona go a dee tjabukama fëen möön, dee de ta kai apösutu, be de tuu si ën.

⁸ Tee kaba fëen, hën a ko a mi tu. Biga mi da di lasiti wan u dee apösutu di si ën. Hën i si miseei ko a di wooko vau sö kuma wan mi de pai bifö ten fëen kisi.

⁹ Biga wë fa mi dë aki mi dë di möön lagi wan a dee tjabukama u Masa Jesosi mindi. Ma bumbuu tjika u de kai mi wan tjabukama fëen seei, biga mi bi du hogi ku dee biibima u Gadu a fesi.

¹⁰ Ma fu di Gadu abi gaan bunuhati, hën mbei i si mi ko dë di sëmbë di i si mi dë tide aki. Nöö di bunuhati u Gadu dë, an dë taa an tja heepi ko e. A tja heepi ko gbolo. Biga wë mi ta wooko taanga möön dee otowan tuu, ma nöö na miseei ta wooko di wooko sö e. Masa Gadu wë ta wooko a mi sö ku ën bunuhati.

¹¹ Ma boiti u di dë, ee mi, ee nasö dee otowan, u tuu ta konda di wan seei soni da unu taa Masa Gadu weki Masa Jesosi a dödë. Hën nöö u bi konda, nöö hën nöö un bi piki tu.

¹² Wë nöö unfa a waka so fuunu sai dë ta fia taa te wan sëmbë dödë an o sa weki baka, hii fa u bi

konda da unu kaa taa Masa Jesosi Keesitu weki baka a dödë.

¹³ Biga wë ee a dë sö taa dödë sëmbë an o weki a dödë, nöö hën da „Jesosi„ Keesitu seei an bi weki baka a dödë tu.

¹⁴ Nöö ee an bi weki baka a dödë, nöö hën da di buka fëen u ta konda aki dë wan sösö soni, söseei di biibi fuunu dë wan sösö soni tu.

¹⁵ Ma na di dë nöö e, ma hën da u seei ta mindi soni da Gadu tu, fu di u ta konda taa a weki baka.

Biga wë ee sëmbë an sa weki baka a dödë, nöö da Gadu an bi weki Masa Jesosi a dödë tu.

¹⁶ Biga wë ee sëmbë an o weki baka a dödë, nöö hën da „Masa Jesosi„ Keesitu seei an bi weki a dödë tu.

¹⁷ Nöö ee an bi weki baka, nöö di biibi un ta biibi dë dë wan gaan kaba a sösö soni. Hën da un dë a dee hogi du fuunu basu eti.

¹⁸ Nöö hën da dee sëmbë dee nama ku „Masa Jesosi„ Keesitu ma de dödë kaa, nöö deseei lasi tu.

¹⁹ Nöö hën da fa u hai kumutu disa hii soni u köndë ko ta biibi a „Jesosi„ Keesitu liba aki, nöö ee te u dödë nöö a kaba, nöö hën da u ko dë dee möön gaan hogihedima u mundu.

²⁰ Ma an dë sö e, dee sëmbë. Keesitu weki baka a dödë tuu. U hii dee sëmbë dee bi dödë kaa, nöö hën da di fosu wan di weki baka „fu an dödë möön„.

²¹ Biga leti kumafa i si a dë taa wan libisëmbë „bi booko Gadu wëti hën a„ tja dödë ko ta kii hii sëmbë, nöö söseei di wan Libisëmbë di hoi Gadu wëti dë tja weki baka a dödë ko dou a hii sëmbë tu.

²² Nöö leti kumafa hii sëmbë musu dödë fu di de da bakamii u Adam, nöö söseei dee sëmbë u „Masa Jesosi„ Keesitu o toona weki baka a dödë tu fu de feni libi, fu di de dë sëmbë u Masa Jesosi.

²³ Ma nöö hiniwan sëmbë abi ën leti juu faa weki baka e. Nöö di fosu wan, hën da „Jesosi„ Keesitu, nöö baka fëen te a o toona ko a goonliba, nöö dee sëmbë fëen.

²⁴ Baka u di dë, nöö Masa Jesosi o kaba ku hii dee takima ku dee hedima, ku dee soni abi makiti a goonliba aki ku mundu ala tuu fiaa. Nöö di kaba juu u di ten u dë aki o dou awaa, nöö Masa Jesosi o toona da hën Tata di könubangi.

²⁵ Biga Masa Jesosi hën o dë könu a di ten dë. Nöö a o dë könu fu te kisi di juu Masa Gadu buta hii dee feantima fëen tuu nëen basufutu,

²⁶ tee kisi ku di dëdë di ta kii u aki tuu, di da di kaba lasiti felantima.

²⁷ Biga a sikifi a Gadu Buku taa: “A buta hii soni nëen basufutu.”

Ma fa a taa “hii soni” dë, hën da hii soni ma boiti Masa Gadu. Biga Masa Gadu seei hën buta dee soni a Masa Jesosi basu.

²⁸ Ma te a kaba u buta hii soni nëen basu kaa, nöö di Womi Mii fëen seei o toona sakëen seei nëen Tata basu, fu hën Tata musu dë di kaba Takima u Mundu.

²⁹ Ma ee a dë sö tuutuu taa te sëmbë dëdë de an o weki baka a dëdë, wë nöö dee sëmbë dee ta tei dopu a dee dëdë sëmbë kamian wë? Faandi mbei de ta du di lö soni dë? Nöö andi a o heepi de?

³⁰ Wë nöö u seei tu, ee di weki baka a dëdë an dë, nöö faandi mbei u ta buta u seei a dëdë ku libi maun hiniwan juu u di buka dë hedi?

³¹ Sö u ta libi tuu, dee sëmbë. Mi sa djula u di dë leti kumafa mi ta njan buka u di waka un ta waka a Masa Jesosi Keesitu baka.

³² Biga di mi bi dë a Efeise köndë, de bi dë a mi baka kuma takumbeti. Nöö ee di weki baka a dëdë an dë, nöö andi seepi di soni dë o heepi mi möönsö, ee bunu u di goonliba aki nöö mi ta suku? Aan heepi e. Nöö ee sëmbë an sa weki baka a dëdë nöö un boo bia ta njan ta bebe ta libi kumafa u kë, biga amanjan te u dëdë nöö kaba u kaba.

³³ Ma na sö a dë e, dee sëmbë. Na mbei sëmbë ganjan unu seei. Poipoi sëmbë ta poi bumbuu sëmbë.

³⁴ Nöö un bia kumutu disa di wisiwasi pakisei dë, nöö un ko ta libi wan leti libi a Gadu wojo. Un musu kaba ku dee hogi du fuunu. Biga sëmbë dë eti a unu mindi naandë dee an sabi wan wojo soni u Gadu. Nöö fa mi ta taki aki, nöö sen musu kisi unu e, dee sëmbë.

Aki Paulosu ta konda kumafa

de o kisi wan njunjun sinkii

te de weki baka a dëdë.

³⁵ Ma sonte wan sëmbë sa hakisi taa: “Wë unfa sëmbë sa weki baka a dëdë? Unfa sinkii fëen o dë?”

³⁶ Dee sëmbë, di hakisi dë a dë wan sösö hakisi e. Biga wë luku dee soni i ta paandi. De an musu dëdë pondi bifö de toona nasi ko a libi nö?

³⁷ Nöö dee sii i ta paandi naandë, na de da di pau eti e. Ma de dë böngö nöö, di de ta paandi. A kandë alisi ₁ee pinda₁ ee nasö hiniwan sootu pei soni böngö,

³⁸ ma Gadu hën ta toona dëen wan hii oto sinkii kumafa a kë, hiniwan sii ku fëen sinkii.

³⁹ Sö Gadu ta mbei soni peipei. Biga luku dee sinkii u dee libilibi soni, de an dë di wan fasi e.

Libisëmbë sinkii dë wan fasi. Mbeti dë wan oto fasi. Fou dë wan oto fasi. Fisi dë wan oto fasi.

⁴⁰ Sösei dee soni dë a liba ala tooka ku dee u goon aki tu. Di waiti u dee soni ala ku dee u goon aki an dë di wan.

⁴¹ Biga sonu abi ën fasi faa ta sëndë. Libawojo abi fëen sëndë. Sösei dee teeja abi u de sëndë, nöö dee sëndë u de an dë wan fasi, de tooka ku de na de.

⁴² Wë nöö sö nöö di weki baka a dëdë o dë tu e. Di sinkii de ta tja go bei dë, a dë wan sinkii di dëdë ta poi nöö. Ma di sinkii di o toona weki dë, hën an dë soni di o dëdë poi möönsö.

⁴³ Di de bei dë, hën a dë wan kaba a sösö soni, ma fa a o toona weki ko dë, nöö a o dë wan gaan waiti soni. A bi dë wan suwakisuwaki sinkii nöö, ma te a weki baka a o dë ku kaakiti seei.

⁴⁴ Wan sinkii u goonliba hën de tja go bei dë, ma fa a o weki baka dë nöö a o dë wan sinkii a di fasi faa sa libi a Masa Gadu Köndë.

Söö. Wë leti kumafa u abi wan sinkii fuu libi a di goonliba aki, nöö sösei woo abi wan sinkii fuu libi a Gadu Köndë ala tu.

⁴⁵ A o pasa leti kumafa a sikifi a Masa Gadu Buku kaa, u di sëmbë di mbei libisëmbë böngö. A taa: “Gadu mbei Adam te a kaba,  hën a böö nëen nusu,  hën a kisi libi.”

Ma di Sëmbë di ta mbei dee böngö u Gadu Köndë ala, hën de ta kai di u tu Adam.  Hën da Masa Jesosi.  Hën feni wan oto pei sinkii  di Gadu weki ën baka a dëdë, nöö ku ën a dë a Gadu Köndë ala ta da u libi.

⁴⁶ Ma di sinkii u Gadu Köndë nëen fosu bi dë e. Di u goonliba fosu bi dë. A baka ufö di u Gadu Köndë ko.

47 Nöo di fosu sëmbë mbei ku di doti u di goonliba aki. Ma nöo di u mbei tu sëmbë kumutu a Gadu Köndë.

48 Nöo di fasi u sinkii di di fosu libisëmbë u goonliba aki bi abi, hën di wan seei fasi dë nöo dee sëmbë u goonliba aki abi te tide eti. Nöo söseei di fasi u sinkii di di fosu Sëmbë u Gadu Köndë abi, nöo hën di wan seei fasi u sinkii dee sëmbë u Gadu Köndë o abi tu.

49 Nöo leti kumafa u dë aki u abi di wan sinkii kumafa di fosu sëmbë u goonliba bi abi, nöo söseei wan daka woo ko abi di wan sinkii kumafa di fosu sëmbë u Gadu Köndë abi.

50 Ma nöo mi kë taki wan soni aki da unu, dee sëmbë. Mi taki e, taa dee sinkii fuu dee dë ku buuu u go dëdë poi aki, de an o sa go a Gadu Köndë söndö tooka e. Biga dee soni dee dë u poi kaba a sösö an o sa go ka soni an o poi kaba a sösö möönsö.

51-52 Nöo un haika, mi o taki wan gaan tjubitjubi soni da unu aki. Mi taki e, na hii u tuu o dëdë bifö di kaba juu dou e. Ma te di juu dou di tutu böö kaa, nöo wantewante bifö i mëni, nöo Gadu o tooka di sinkii fuu. A o da u wan sinkii di an sa poi kaba a sösö möönsö. Nöo dee biibima dee bi dëdë, de o weki toona ko dë ku libi ku di njunjun sinkii dë. Nöo söseei u dee biibima dee o dë ku libi eti, nöo u seei o tooka ko abi di njunjun sinkii dë tu. Nöo sö a o pasa e, dee sëmbë.

53 Biga wë di sinkii fuu di o dëdë poi kaba a sösö aki, a musu tooka ko wan hii oto pei sinkii di an o sa dëdë poi möönsö.

54 Nöo te a pasa sö kaa, nöo a o kai ku di soni de sikifi a Gadu Buka taa:
Di wini Gadu wini, hën kaba dëdë a sösö kuma a guli ën wiöö!

⁵⁵ Nöö hën a sikifi möön taa:

Wë Dëdë oo, andi seei i wini? Naasë di poosian fii dë möön?

⁵⁶ Biga di poosian u dëdë, nöö hën da di sitaafu di u bi o kisi a baka u dee hogi du fuu hedi. Nöö di soni mbei u bi o kisi sitaafu, biga wa hoi dee wëti dee Gadu buta da u.

⁵⁷ Ma nöö gaantangi u Gadu di a mbei Masa Jesosi Keesitu wini hii dee lö soni dë tuu da u.

⁵⁸ Wë da sö a dë, un dee lobi sëmbë u mi naandë, un musu tan gingin a di biibi un ta biibi Masa Jesosi dë. Wan musu disa möönsö. Un musu ta biinga hiniwanten a di wooko u Masa, biga i sabi taa di wooko i ta wooko da Masa dë an dë u sösö.

16

Aki Paulosu ta taki

wan möni soni da de.

¹ Söö. Wë nöö, dee sëmbë, a di së u di möni di woon pii manda go da dee sëmbë u Masa Jesosi „a Jelusalen“, nöö un musu du ën leti kumafa mi fan ku dee biibima a di pisiwata u Galasia a dee keikikeiki u de taa,

² hiniwan sonde un musu pii möni buta a wan së. Hiniwan sëmbë sa da kumafa a ta kisi. Nöö sö un musu zuntëen buta dë fu te mi ko nöö an o dë fuun ta biinga ta pii möön.

³ Nöö un musu suku wanlö sëmbë buta dë, dee un ta futoou. Nöö te mi ko, nöö mi o sikifi pampia da de u de tja di möni go da dee sëmbë a Jelusalen.

⁴ Nöö ee a dë taa miseei musu go tu, nöö mi o tja de go.

Aki Paulosu ta konda da de kumafa a ta mēni u ko a de.

⁵ Nöö mi o ko a unu nöömö e, dee sēmbē. Ma te mi o ko, nöö mi o latja pasa a di pisiwata u Masadonia go haika dee sēmbē ala pala sō ufō.

⁶ Biga wē te mi ko, mi a' di pakisei taa mi o tan ku unu naandē wan hii pisiten. A kandē mi sa sai dē te di kötō ten pasa seei. Nöö bakaten un sa heepi mi seeka fu mi sa go a dee kamian ka mi nango.

⁷ Biga ma kē ko da unu odi vaavaa sō nöö mi pasa, ma mi kē dē ku unu wan hii pisiten, ee Gadu da mi pasi.

⁸ Ma nöö mi o dē a Efeise aki pasa Pensiti e.

⁹ Biga wē mi ta feni wooko aki te a hia, sēmbē ta piki di buka mi ta konda da de. Ma söseei feanti dē aki te a hia tu, ta mbei möiti u tapa mi.

¹⁰ Wē nöö ee un si Timoteo ko a unu ala, nöö un kisi en a wan fasi faa sa fii bunu e, biga hēnseei dē a di wooko u Masa leti kuma mi seei.

¹¹ Hēn mbei na wan sēmbē musu sösö en, ma un musu butēen a pasi ku piizii be a toona ko a mi aki. Biga mi dē aki ta luku hēn ku dee oto biibima u de ko a mi.

¹² Ma nöö u baaa Apolo, mi kē un sabi taa mi bi begi en fu hēn ku dee otowan fuu musu ko a unu, ma nöö an bi kē ko eti. Ma te a feni pasi, nöö a o ko.

Aki Paulosu ta tapa di biifi.

¹³ Nöö mi taki e, dee sēmbē, be un ta dē setiseti hiniwan juu fu soni an puu unu a pasi. Un musu dē gingin a di biibi un ta biibi Masa dē. Söseei un musu abi degihati ku taihati.

14 Nöo hii dee soni woon ta du kaa, nöo un musu du de fu lobi hedi e, dee sëmbë.

15 Ma nöo mi kë mëmbë unu a wan soni aki, taa dee sëmbë u Sitefanasi wosu dë, de da dee fosu sëmbë u di pisiwata fuunu na Akaja dë dee bi ko a di biibi. Nöo hën de buta deseei fu de musu ta heepi dee oto sëmbë u Gadu.

16 Wë nöo fëen mbei mi ta begi unu gaantangi be un ta piki dee lö sëmbë dë buka a soni, ku dee otowan dee ta wooko taanga da Masa a unu ala.

17 Nöo mi wai tuutuu u di Sitefanasi ku Folunatusi ku Akaikusi bi ko a mi aki. Biga de bi heepi mi leti kumafa unu bi o heepi mi.

18 De da mi degihati aki seei, leti kumafa de bi da unu hati ala tu. Nöo sö wanlö sëmbë un musu tei de u gaan soni e.

19 Da sö u taki e, dee sëmbë. Dee biibima dee dë a dee keikikeiki u di pisiwata u Asia aki tuu manda gaan odi da unu taa de dë. Akila ku Pesila seepi manda gaan odi da unu tu a di në u Masa. Nöo dee biibima dee ta ko hoi keiki a de wosu manda gaan odi da unu tu,

20 ku hii dee oto biibima fuu aki tuu manda gaan odi da unu.

Nöo te woon da unu seei odi, nöo un baasa unu seei ku limbo hati e.

21 Nöo mi Paulosu seepi ta sikifi di lasiti pisi u di biifi aki ku mi seepi maun ta manda gaan odi da unu.

22 Ee wan sëmbë an lobi Masa Jesosi Keesitu, nöo di siba u Gadu musu kisi ën e.

Ma u dee sëmbë dee lobi ën, u ta bai taa: “Ko o, Masa.”

23 Masa Jesosi Keesitu musu dë ku unu ku ën bunuhati e.

²⁴ Fa mi ta manda di biifi aki da unu, dee sēmbē, nōō mi lobi unu e, fu di mi ku unu tuu nama ku Masa Jesosi Keesitu.

„Na soni möönsö e. Mi, Paulosu, manda gaan odi da unu. A tan sö.”

Gadu Buku

New Testament in Saramaccan (NS:srm:Saramaccan)

copyright © 2009 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Saramaccan

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Saramaccan

srm

Suriname

Copyright Information

© 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Saramaccan

© 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 29 Jan 2022

34d0907e-4b31-5f4f-b863-1c52b958344e